

(ISSN: 2602-4047)

Kurt, B. (2021). The Effect of Covid-19 Pandemic Process on The Speaking Skill of Children in Distance Education and Daily Life, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(13), 938-983.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.392>

Article Type (Makale Türü): Research Article

THE EFFECT OF COVID-19 PANDEMIC PROCESS ON THE SPEAKING SKILL OF CHILDREN IN DISTANCE EDUCATION AND DAILY LIFE

Berker KURT

Assist. Prof. Dr., Akdeniz University, Antalya, Turkey, berkerakdeniz@gmail.com

ORCID: 0000-0003-4788-0909

Received: 06.01.2021

Accepted: 13.05.2021

Published: 14.06.2021

ABSTRACT

One of the most important events that deeply affect history of humanity is epidemics that occur at different occasions. The Covid-19 pandemic is a significant epidemic that has historically had no precedent, causing schools to be locked down worldwide. This epidemic has had the first and greatest impact on education after the healthcare service. Speaking skill, a language skill based on social learning, is shaped and developed by children assessing events around them and making connections between them. The aim of this research is to analyze and present the effect of Covid-19 pandemic on the speaking skills of the children in the distance learning and in their daily lives in the frame of the point of views of parents and close relatives. Sub problems of the research involves what the general condition of the children in the distance education period is and whether there are problems in Turkish lessons or not during this distance education and how the Covid-19 pandemic period influences their speaking skills. The study group of this qualitative study consists of parents or relatives of 83 children who carry on their primary and secondary education online and live in the same house with them. The data were gathered through a questionnaire designed by the researcher. Data analysis technique was used to analyze the data. The results showed that the children' speaking skills in online lessons and in their daily lives were influenced in a negative way. The children who could not express themselves verbally during online education were seen to have problems when it comes to the number of subjects they talked about in their daily life, the number of people they talked to and the length of time they spent on speaking with others. The results unearthed that the students used limited number of vocabulary again and again and spoke with an accent.

Keywords: Covid-19, speaking skill, distant education, education of mother tongue.

INTRODUCTION

Throughout history a great deal of significant events have occurred that dramatically affected human history, such as wars, inventions, natural forces and epidemic. But Covid-19 epidemic has the greatest impact on every single area all around the world. The year 2020 doesn't have another example in history as being an important year for the reason of testifying (United Nations, 2020) the event as; "shutting down the schools all around the world" because of Covid-19. With the condition in which 188 countries and more than 1.5 billion children and teenager were exposed to, it was inevitable to have lived a kind of fast transformation and alteration in the education system which already has had a lot of problems. In this period, many schools have started the distance education process in order to minimize the educational losses of children. There has been a compulsory transition without making enough discussion on how the education process which has been continued with the solution of distance learning will be influenced with this situation (Özer & Suna, 2020).

It is possible to say that Covid-19 pandemic has had the most effect upon education sector after health sector. After the date 11 March when the news of the first case announced officially, education in all the levels from kindergarten to the university discontinued at schools from the date of 16 March by the decision of council of ministers. Besides it was announced by Ministry of education and the board of higher education on 23 May that the distance education process started.

The beginning of distance education, which took part in our education life sharply with the Covid-19 process, dates back to the beginning of the 19th century (Akdemir, 2011). Although distance education first brings our minds the mediation of the internet in today's technological conditions, education fulfilled in different ways and means in accordance with the aims and conditions of those days. These different ways and means are letter teaching, radio and television, open education, teleconferencing, computer and internet-based virtual classrooms (Moore & Kearsley, 2005 cited in Keskinikiliç & Karataş, 2020; Tekinarslan, 2019). Distance education is a field of education that focuses on teaching methods and technology to provide teaching on an individual basis to students who are not physically present in a traditional educational environment such as the classroom (Bušelić, 2012). Lawhead, et al. (1997) summarized the components of distance education as follows:

- The student leaves the teacher in a part of the learning process.
- Learning is influenced by an educational institution that plans and prepares the learning material and supports the learning process.
- Technical tools such as broadcast, audio, video and computer are used to connect the student with the teacher and other students in accordance with the content of the lesson as well.
- The student can use a two-way communication to take the advantage of the dialogue or even start the dialogue.
- The responsibility of the learning process rests with the student.

Speaking as being a process of talking about the observations by using the language, thoughts, feelings and the knowledge is one-sided skill on the other hand it is multifaceted while transferring the emotions and thoughts at home, in school and in social relationships, in the means of sharing knowledge and the experiences, providing the interchange of feelings. Speaking is a kind of a talent which involves the intellectual, physical, mechanical, performative and socio-cultural elements and rules. During the mental process there are mental processes such as ordering the information that would be used during the speaking, building a relationship among them, classifying, predicting, matching, analyzing and synthesizing, evaluating. (Güneş, 2007) Physical elements have necessary units like; sound, breath, tongue, teeth, mouth. Mechanical elements consists of vocabulary, grammar and pronunciation rules where physical items get meaning via the native language. In the performative stage skills embodies the features as; providing the mechanical substances to be used appropriately in a conversational environment and the message that is supposed to be presented in the conversation (Dağtan, 2015). Sociocultural rules, on the other hand, are the rules that draw the boundaries of how the speaker should speak in what environment, time, against whom or with whom, related to his purpose. When all these elements are examined one by one, it will be insufficient to describe speech only as verbal communication. Of course, speaking is the basic language skill that fulfills two important tasks such as transferring knowledge and maintaining social relations (Brown & Yule, 1983). But at the same time, it is the most important facility that carries a voice, a word, the pronunciation from the past to the future, and carries the memory of the society to the days not yet lived, even if it dates back to years ago. From this point of view, speech is an important tool that reveals not only the communication between human to human, but also the relationship between the past and the future, a language and another language.

After listening, the second language ability; the ability of speaking which exists in human nature is a kind of ability based on linguistic production. The origin of the people, personality, psychology, environment, education is hidden in what they speak. In this respect speaking is the mirror of the human being.

Piaget (1938) divides the functions of a child language into two main groups as; "Self centered" and "Socialized". Self centered child language is categorized under three main headlines like: renewal, monologue and mutual monologue. In the first two initial situation the child uses the language for himself, by himself. Never cares about the social dimension of the language. On the other hand using a mutual dialogue is the most socialized form of self centered language. Child uses the language for somebody else in the socialized language. On this stage appropriate informing, criticism and mockery, orders and requests, questions and answers takes too much place in the language (Piaget, 1938, Baştürk, 2004). As it is seen Piaget, considers the development of speaking skill from self centered to socialized in the frame of cognitive development.

According to the social cognitive learning theory among the other cognitive learning theories, Bandura defends the idea that people learn by observing the movements and the results of the movements of the other people. Child can learn cognitive and psychomotor skills by observing other children and people and also by modelling the people, besides he can even describe his own similar feelings by observing the people's way of describing

their feelings (Senemoğlu, 2020). The focus of the theory consists of the concepts such as: observation, modelling and indirect experiences (Altun & Çolak, 2014). In the frame of cognitive social learning theory the speaking skill is based on social learning; children establish a connection between the things happening around them by observing them and shape their own speech accordingly. It's really a mystery that to what extent the social learning of the children could occur with this narrowing social environment in the Covid-19 period.

The Covid-19 pandemic process has negative features in terms of the development of speaking skill:

1. Breath, mouth, lips, teeth and nose are physical components of speech. These components are forced into unnatural or uncomfortable movements by covering them with a mask that prevents healthy speaking skills and comprehensibility of speech. This situation negatively affects the audience as well as the speaker.
2. In the speech body language, gestures and facial expressions have an important meaning as well as sounds and words. The use of masks prevents the use of gestures and facial expressions, which are among the auxiliary elements of speech, and the individuals to express themselves exactly.
3. Speaking is a spiritual process. The most common symptoms during the Covid-19 process are difficulty in concentrating, boredom, bad temper, discomfort, feeling of loneliness and anxiety (Orgilés, Delveccio, Mazzeschi, & Espada, 2020). These and similar psychological problems affect speech negatively to a great extent (Gündüz & Şimşek, 2014).
4. Speaking skill creates effective and productive language skills together with writing skills together (Oymak, 2012). Precautions in the Covid-19 process block the individual production occur. The need of speaking also triggers receptive language skills (listening-reading). In this respect, it obliges children to acquire and learn information.
5. There should be social interaction for a healthy language development. Due to the isolation in the Covid-19 process, children have less opportunity to develop their speaking and social skills (Charney, Camarata & Chern, 2020).

The period of Covid-19 has psychologically and socially affected the whole society especially healthcare professionals, children and youth. The number of studies trying to reveal how the process affects the individuals and society now or in long term is increasing day after day. Among these there are also studies related to language aquisition and education. For example Kaplan (2020) has found out that in the pandemic process education faculty students use new words related to coronavirus written or verbally. In the study conducted by Ozgul, Ceran and Yıldız (2020) it was stated that Turkish teachers used EBA context during the pandemic process whereas Aydın (2020) concluded that Turkish lessons on EBA TV were enjoyable but insufficient in terms of time. Aydın and Erol (2021) concluded that there are some technical problems in distance education and students' writing skill can not be improved. Yeşilyurt (2021) emphasized that pandemic process negatively affected the teaching of Turkish as a foreign language, but its impact is minimized with the precautions taken by the

government. Evaluating teaching of Arabic in primary schools in Indonesia, Febriani et al. (2020) stated that adaptation to distance education is rapid and efficient.

This study will provide a contribution in this unknown Covid-19 period as searching about speaking that is accepted as a language skill with a psychological basis. The purpose of the research is to manifest the speaking conditions of children in the long distance education and in their daily life during Covid-19 period. For the purpose to make detailed examinations on the subject, sub problems are determined below:

1. In the lessons during the distance education process;
  - a. What is the general condition of children?
  - b. What is their situation in speaking?
2. Within the framework of Turkish lessons in the scope of distance education;
  - a. Are there any worries? If there are, what are these?
  - b. What is done to relieve worries?
3. How does the Covid-19 process affect children's speaking skills in general?
  - a. What are the differences in children's speaking skills in this process?
  - b. Does the use of masks and distance rules affect children's speaking skills?

The study is important in terms of revealing the impacts of the epidemic process on children's speaking skill in the ambiguity environment created by the Covid-19 epidemic.

METHOD

Research Model

In this study, which aims to examine the speech of children in distance education and daily life during the Covid-19 pandemic, the situation study pattern is used-one of the qualitative research patterns. In case study the researcher conducts a real-life situation, a system or multiple systems within a certain time observation, interviews, audiovisual materials, documents or information through multiple sources such as reports detailed and vast information we have collected a description of a situation or status of the themes revealed a qualitative approach (Creswell, 2015).

Ethics committee approval of the study was obtained from Akdeniz University Ethics Committee before starting the study (Decision No: 01.03.2021/67)

Study Group

In order to collect data about the conditions of children's speaking skills during the period of Covid-19 pandemic, face to face interaction with children and direct observation could have given definite results. However, as

today’s conditions are taken into consideration, it was thought that consulting family members’ viewpoints about the impact of Covid-19 pandemic about their children’s speaking abilities would yield reliable information.

The study group of the research consists of children who are currently studying at a primary and secondary schools, family members or close relatives living in the same house with children. Within the research the opinions of the 83 participants were received. 41 of the participants are mothers, 23 of them are fathers and 19 are the close relatives. In order to prevent bias in determining the participants and collect accurate data, the way of random sampling was used and opinions were collected from participants without minding whether they live in the city center, district or village. The 45 % of people of those whose opinions were taken and the children about whom the information was given by them in this context, live in the downtown, 32% live in the small towns and 6% live in the villages.

The educational status, gender, curfew and distance education status of the children about whom opinions were received within the scope of the study are shown in Table 1:

Table 1. The Curfew and Participation in Distance Education of Children

Condition	Level of Education: Gender:	Secondary				Primary				Total	
		Boy		Girl		Boy		Girl		f	%
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Condition of going out	Goes out; rarely or never	11	13.3	7	8.4	5	6	3	3.6	26	31.3
	Goes out like before the Pandemic.	4	4.8	3	3.6	5	6	3	3.6	15	18
	Goes out only 1-2 hours in a day.	10	12	10	12.1	9	10.8	13	15.7	42	50.7
The condition of Attending the Distance Education	Can not attend	1	1.2	0	0	1	1.2	0	0	2	2.4
	Attends.	19	22.9	16	19.3	18	21.7	16	19.3	69	83.2
	Attends partially.	5	6	4	4.8	0	0	3	3.6	12	14.4
Totally		25	30.1	20	24.1	19	22.9	19	22.9	83	100

As seen in Table 1, 45 (54.2%) of the children about whom opinions were received are secondary school students and 38 (45.8%) primary school students. 44 (53%) of them are male and 39 (47%) are female. Considering the curfews, 15 (18%) children go out as before the pandemic, while 42 (50.7%) children go out for 1-2 hours. 26 (31.3%) children come out rarely or not. While 69 (83.2%) of the children attend distance education lessons, 12 (14.4%) of them partially participate. It was stated that 2 (2.4%) children did not attend the lessons in distance education.

Data Collection

The data of the research was gathered by the help of a form including open ended questions. “For the open-ended questions which are also known as unstructured questions, the answerer gives the answers freely. The advantage of this kind of questions for the researcher is to get unexpected or unplanned answers which give wider and detailed information about the subject” (Büyüköztürk at al., 2013: 127). The form consists of three parts. In the first part, the information about the purpose of the research and data privacy was given, the participants were reminded that they were free on answering the questions or they could write about their

experiences in addition to the questions. In the second part, the information about the place of the participants, gender and the grade of the children they reported is included. In the third part, there are 6 open-ended questions who enables the participants to express their opinion.

By scanning the literature questions were formed in accordance with the distance education and speaking skills. The form which was constituted with the title "The Condition of the Distance Education and the Daily Conversation Skills during the period of Covid-19" and which based on the questions mentioned above was sent to the 3 field specialists. Next, a pilot scheme is tested with three parents. As a result of the regulations after the feed back from the field specialists and the pilot schemes, the open ended questions that are finalized are as follows:

1. What is the general condition of your child (attitudes, behavior and actions etc.) during the lessons in the distance education process?
2. What are your observations in your child's speech (general attitude and expressions, gestures and facial expressions, pronunciation, word use etc.) during the distance education process?
3. When you consider your child's Turkish education in distance education, do you have any worries? If yes, what are they?
4. What are you doing to relieve worries?
5. How does the Covid-19 outbreak affect your child's speaking ability?
6. Did the use of masks and distance rule affect your child's speaking skills?

Data Analysis

Content analysis technique is used for the analysis of the data in the qualitative model designed by the researcher. The main purpose in the content analyse is to reach to the concepts and the relations which can explain the data obtained from the texts. The relevant concepts take the researcher to the theme. Due to these themes the features are organized and are made understandable (Yıldırım & Şimşek, 2008, p. 227). Besides, as Büyüköztürk (2013) mentioned "Digitization/counting is one of the most important features of content analyze. Every unit that exists in appropriate category is counted every time. The last product of the coding process should be the numbers. In the determination of certain words, expressions, symbols, pictures, in short the frequency of units that can be coded; the numbers are used." (p.266).

The data obtained from the participants was read several times in order to create the codes with help of Nvivo 12 Plus qualitative data analysis program. It was tested by another expert in the field for the reliability of the data analysis besides the researcher and it was observed that they are 84% similar according to Miles and Huberman's Formula.

The repetition frequencies and percentages of the themes, categories and codes obtained in the study were calculated, and this information was tabulated and tried to be interpreted in the "Results" section. In order to increase the internal reliability and validity of the research findings, direct quotations were made from the

opinions of the participants while presenting the findings. In this process, a code expressing the grade level and gender was assigned according to the child that each participant informed about. Coding consists of three parts. The first part refers to the rank of participants (such as K1, K2), the second part refers to the grade level (O: Secondary School, I: Primary School), and the third part refers to gender (K: Girl, E: Boy). For example, the K23OE coding shows that the 23rd participant is a parent of a middle school student and the student is a boy.

FINDINGS

In this section, the findings starting from the sub-problems of the research and were attained are included:

The Findings of the Research Regarding to the First Sub-Problem

Table 2. General Situation of Children in Distance Education Courses

Education Level: Gender:	Secondary School				Primary School				Total	
	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	Girl		
Category	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Compatible	9	12.5	6	8.3	6	8.3	7	9.7	28	38.9
2. Willing	2	2.8	6	8.3	5	6.9	4	5.5	17	23.6
3. Reluctant	4	5.5	2	2.8	3	4.2	1	1.4	10	13.9
4. Efficient	2	2.8	1	1.4	4	5.5	2	2.8	9	12.5
5. Quiet	2	2.8	2	2.8	2	2.8	3	4.2	9	11.2
Total	19	26.4	17	23.6	19	26.4	17	23.6	72	100

In Table 2 the situations of the children in distance courses are given. Under the title "Method" it was stated that 81 students attended the distant education lessons fully or partially. Among them the information about the general condition of 72 students in the distance education lessons was given. Accordingly, 28 (38.9%) of the children were evaluated as "compatible", which means fulfilling the requirements of the lessons and showing the usual behavioral characteristics. The distribution of these between primary and secondary school students and male and female students is close to each other. The second most common behavioral trait by students is being willing (f: 17, 23.6%). In this respect, there is no significant difference between gender and education level. Being reluctant (f: 10, 13.9%) is another behavior that students show in distance education lessons. Reluctancy is slightly higher in secondary school students (f: 6, 8.3%) than primary school students (f: 4, 5.3%). There are 9 (12.5%) students who are stated to be efficient in the lessons and most of them (f: 6, 8.3%) are primary school students in terms of education level; it is male in terms of gender. There are the same number of students who are quiet as those who actively attend classes. The distribution of these between gender and education level is close to each other. When the table is examined in general, it is understood that 54 (73.7%) children show the characteristic of being adaptable, willing and active, which can be considered as a positive behavior characteristic. Some of the participants' views on the situation of children in distance education courses are as follows:

"Attends to the classes but can not focus because of getting bored too much, tends to deal with something else in the lessons." K7IE

"Because the teacher allows all the students speak one by one, talks in every lesson." K23IE

"Used to participate in the lessons when they were in class. After the distance education started began not to participate almost never." K43OK

"Participates in the lessons completely and I think online education process is more useful than face to face education." K7IE

"We continue to the education online and the education at school goes on strictly as well. He can attend almost every lesson." E21IK

"The child is able to attend the class as long as nothing goes wrong. He does the homework as the way he was doing in face to face classes. Not very willing to attend to the classes." K76OE

"I follow the lessons and sometimes watch the lessons as well. If he is asked a question he gives the answer. If not, he just waits." E22IK

Table 3. Children’s Speaking Conditions During the Distance Education

Category	Code	Level of Education:		Secondary		Primary		Total								
		Gender:	Boy	Girl	Boy	Girl	f	%								
1. General Attitude and Expression	a. Comfortable	f	4	3.3	f	1	0.8	f	6	5	4	3.3	f	15	12.4	
	b. Quiet-Shy	f	6	5	f	3	2.5	f	0	0	4	3.3	f	13	11	
	c. Nervous	f	4	3.3	f	5	4.1	f	1	0.8	f	2	1.7	f	12	9.9
	d. Reserved	f	1	0.8	f	0	0	f	2	1.7	f	1	0.8	f	4	3.3
	e. Angry	f	0	0	f	1	0.8	f	0	0	f	0	0	f	1	0.8
2. Not using Gestures and Mimics		f	6	5	f	5	4.1	f	6	5	f	5	4.1	f	22	18
3. Pronunciation	a. Positive	f	1	0.8	f	0	0	f	2	1.7	f	0	0	f	3	2.5
	b. Negative	f	3	2.5	f	2	1.7	f	4	3.3	f	2	1.7	f	11	9.1
4. Using limited words/sentences		f	8	6.6	f	4	3.3	f	9	7.4	f	5	4.1	f	26	21
5. No difference		f	4	3.3	f	5	4.1	f	2	1.7	f	3	2.5	f	14	12
Total		f	37	31	f	26	21	f	32	26	f	26	21	f	121	100

121 opinions about how children talk in distance education lessons were taken and they were themed under the headings of "general attitude and expression", "not using gestures and mimics", "change in pronunciation", "using a limited number of words / sentences" and "no difference". Among these, the most common opinion was on the theme of general attitudes and expressions (f: 45, 37.4%). This is followed by using a limited number of words / sentences (f: 26, 21%), not using gestures and facial expressions (f: 26, 18%), no difference (f: 14, 12%) and pronunciation difference (f: 14, 10.6%) followed.

The number of students who show comfortable (f: 15, 12.4%) attitudes in terms of general attitude and expression is higher than the others. It is observed that primary school students (f: 9, 8.3%) are more comfortable in speaking than middle school students (f: 5, 4.1%). The students who are quiet and shy (f: 13, 11%) follow the relaxed students. Secondary school students (f: 9, 7.5%) showing this behavioral trait are more than primary school students (f: 4, 3.3%). Third, the most expressed general attitude characteristic is tension (f: 12, 9.9%). It

was stated that middle school students (f: 9, 7.8%) were more nervous in speaking than primary school students (f: 3 2.5%). Two other attitudes that students are bored and angry in speaking in distance education lessons. When this part of the table is examined, it is understood that negative situations such as being tense, quiet-shy, bored and angry are observed and expressed more than a positive situation such as being comfortable. There are 11 (9.1%) participants who stated that distance education lessons reflect negatively on the pronunciation of words, 3 (2.5%) participants who stated that it reflected positively, and therefore children who had this problem. Some of the participants' views on the speaking situations of children in distance education lessons are as follows:

"After answering the question asked by the teacher, he leaves and doesn't listen to the answer of his friends. Not to participate in unless the teacher allows to say the answer was a negative result in terms of both pronunciation and vocabulary. " K22IK

"He was using gestures better in face-to-face education and expressing himself more clearly and comfortably. I think he was a bit passive on this time during the distance education process. " K34IK

"Of course, there is a difference in the use of gestures, gestures are hardly ever used in distance education, the eyes are on the screen and sitting steadily in front of the screen." K39OE

"Since the child is no longer in school, he cannot learn different words and this decreases vocabulary. Because the child does not hear anything different, he only learns the words his parents use. "K46IK

"Of course, children now speak more keyboard language and words they don't know the meaning, and they get aggressive quickly than before." K57OE

The Findings of the Research Regarding to the Second Sub-Problem

Table 4. The Situation of Concerns about Turkish Education

Category	Sub-category	Level of Education:		Secondary		Primary		Total	
		Gender:	Boy	Girl	Boy	Girl	f	%	
1. Lack of Language Skills	a. Understanding (Reading Listening)	f	%	f	%	f	%	f	%
	b. Speaking	3	3.1	1	1	3	3.1	3	3.1
	c. Writing	5	5.2	6	6.3	3	3.1	4	4.2
	d. Grammar	2	2.1	0	0	2	2.1	4	4.2
Total		11	11.5	7	7.3	8	8.3	11	11.5
2. Process of Distance Education	a. Not to provide motivation	0	0	2	2.1	1	1.04	1	1.04
	b. Apathy to the lesson	1	1.04	1	1	0	0	1	1.04
	c. Interaction rareness	3	3.1	2	2.08	4	4.2	2	2.08
	d. Theoretical deficiency	1	1.04	1	1	0	0	1	1.04
	e. Implement deficiency	2	2.08	1	1	1	1.04	0	0
	f. Superficial teaching	1	1.04	1	1	1	1.04	1	1.04
	g. General Insufficiency	2	2.08	1	1	3	3.1	1	1.04
Total		10	10.4	9	9.2	10	10.4	7	7.3
3. Decreasing or ending the habit of reading		1	1.04	3	3.1	3	3.1	4	4.2
4. Anxiety based on exams		1	1.04	2	2.1	0	0	0	0
5. No anxiety		4	4.2	3	3.1	1	1.04	1	1.04
TOTAL		27	28.1	24	25	22	22.9	23	24

Table 4. shows five different codes obtained from 96 different opinions which belong to the theme "The concerns about Turkish lessons during the distance education." The mostly remarked statements by the participants in the

process were the lack of language skills on behalf of 37 (38.6%) children and 36 (37.6%) of the deficiencies caused by the distance education process.

It is seen that the most deficiency among the language skills is derived from the speaking skill (f:18, %18.8%) and a distribution in favor of secondary school students is in question. Secondly, there are worries related to comprehension skills (speaking and listening) (f:10, 10.4%). The lack of writing skills is seen in 8 (%8.3) children and it is understood that most of deficiency is seen in primary (f:6, 10.1%) students. There is only one student who is known as having deficiency in the grammar learning field.

The most important deficiency which is felt as derived from the process of teaching Turkish lessons during the distance education is considered as lack of interaction (f:11, 11.5%). This situation is followed by 7 (7.3%) views which attribute the situation to general inabilities in the process. Other negativities that cause anxiety arising from the distance education process in Turkish lessons are the lack of practice (f: 4, 4.2%), superficial teaching (f: 4, 4.2%), and the inability to provide motivation (f: 4, 4.2%). Theoretical deficiency (f: 3, 3.1%) and indifference towards the lesson (f: 3, 3.1%). Distribution of these by education level and gender is similar.

With the Covid-19 process, the decrease or ending of the habit of reading books, which has an important place in Turkish lessons, was stated for 11 (11.5%) children. The number of primary school students (f: 7, 7.3%) in this situation is higher than the number of secondary school students (f: 3, 3.1%). The number of students experiencing exam-based anxiety is 3 (3.1%) and all of them are secondary school students.

In the Covid-19 process, there were 9 (9.4%) children who did not require any concern in terms of Turkish education, and most of them (f: 7, 7.3%) were secondary school students. Some of the views on the situations where the participants worry about Turkish lessons within the scope of distance education are as follows:

"He pretends as if there is no school and never reads a book. For this reason, he cannot make sentences properly. While reading anything, he reads by spelling. I worry that this situation will not improve in the future." K16IK

"The kid distracted. He is disconnected from the lesson if he cannot ask about the subject he doesn't understand." K17IK

"The new type of question (verbal logic) sometimes challenges my child." K24OE

"We do not have a problem with Turkish lessons. He likes the lesson and follows it with interest." K36OK

"He plays online games at home often in a non-communicative situation because he is separated from his friends. In addition, there may be a serious failure in Turkish education because of the low participation in classes." K37OE

"It better that he is home and I am home too. I am teaching and helping him to understand well his Turkish lessons." K42IE

"She can not take Turkish teacher in her classroom as a role model." K70IE

"Compared to last year, the habit of reading books has decreased significantly, screen addiction has increased. Apart from online lessons, they talk to their friends and play games via the application called discord, the language in the games also affects the native language negatively." K76OE

"My daughter's class is small (13 people) so I don't have to worry because the teacher has time for each child." K81OK

Table 5. Status of Removing Concerns About Turkish Education

Category	Sub-category	Level of Education:		Secondary School		Primary School		Total			
		Gender:	Boy	Girl	Boy	Girl	f	%			
1.Communication	a. Spending joint time	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
	b. Giving advice	7	7.3	6	6.3	3	3.1	1	1.04	17	17.7
	c. Being in contact with friends and relatives	2	2.1	2	2.1	3	3.1	0	0	7	7.3
	d. Being in contact with the teacher	0	0	1	1	1	1	3	3.1	5	5.2
	Total	3	3.1	1	1	0	0	3	3.1	7	7.3
2. Helping with the lessons		12	12.5	10	10.4	7	7.2	7	7.24	36	37.5
3. Getting help from the internet		7	7.3	7	7.3	6	6.3	3	3.1	23	24
4. Educative games		1	1	0	0	0	0	1	1.04	2	2.1
5. Have them read books		0	0	1	1	1	1	2	2.1	4	4.2
6. Doing nothing		10	10	6	6.3	5	5.2	5	5.2	26	27.1
TOTAL		3	3.1	1	1	0	0	1	1.04	5	5.2
		33	34	25	26	19	20	19	19.8	96	100

Table 5 shows the 96 opinions and 6 different codes related to the theme “The Condition of the Participants to Eliminate Their Anxiety About Turkish Lessons”. In the Covid-19 process, the participants stated that they mostly chose to communicate with different people (f: 36, 37.5%) in different ways. Among these, the most preferred was the joint time (f: 17, 17.7%). The children who have joint time are mostly secondary school (f: 13, 13.6%) students. 7 students (7.3%) are seen to be communicated by giving advice, and among them there are no female students attending primary school. Another communication method chosen to eliminate the negative situations in Turkish lessons is communication with the teacher (f: 7, 7.3%). There are 5 (5.2%) participants who stated that they made their children communicate with their friends and relatives and thus eliminated the lack of speech in Turkish lessons.

The number of participants who stated that they try to make up the lack of Turkish lessons by having their children read a book is 26 (27.1%) and their children are mostly secondary school (f: 16, 16.3%) students.

There are 23 (24%) participants and therefore children who try to make the lack of Turkish lessons better by studying together with the potential and the knowledge they have. Most of these children are secondary school (f: 14, 14.3%) students. There are also participants who produce solutions by playing educative games with the child (f: 4, 4.2%) and getting help from the internet (f: 2, 2.08%). There were 5 (5.2%) participants and therefore children who did not do anything to relieve their worries. Some of the opinions regarding the solutions of the participants to resolve their concerns for Turkish lessons within the scope of distance education are as follows:

"We make a story reading hour and sometimes I try to have video chats with the acquaintances who study at the university." K10E

"We try to reduce the time we hang out on social media and read as much as possible." K26OE

"I try to explain the benefits and importance of reading books and I organize reading hours." K27OK

"We cannot do anything right now, but we are considering hiring a private tutor in the future." K550E

The Findings of the Research Regarding to the third Sub-Problem

Table 6. The Covid-19 Process Affecting Children's Speaking Skills

Level of education: Gender:	Secondary School				Primary School				Total	
	Boy		Girl		Boy		Girl		f	%
Category	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Positive	1	1.2	1	1.2	2	2.41	2	2.41	6	7.23
Negative	17	20	12	14.5	14	16.9	13	15.7	56	67.5
Both positive and negative	4	4.8	1	1.2	1	1.2	3	3.61	9	10.8
No effect	2	2.4	3	3.61	3	3.61	4	4.82	12	14.5
Total	24	29	17	20.5	20	24.1	22	26.5	83	100

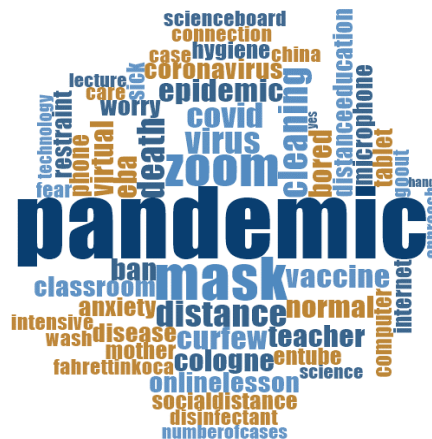
Table 6 shows the impact of the Covid-19 process on children's speaking skills. Speaking skills of 56 (67.5%) out of 83 children, about whom opinions were received, were negatively affected by the process. It was stated that 12 (14.5%) children were not affected, 9 (10.8%) children were affected both positively and negatively, and 6 (7.2%) children showed positive changes in the process. There is no significant difference in the distribution of the exposure status in terms of education level and gender.

Table 7. Differences in Children's Speaking Skills

Education Level: Gender:	Sub-category	Secondary School				Primary School				Total	
		Boy		Girl		Boy		Girl		f	%
Category	Sub-category	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Positive	a. Decrease in slang and billingsgate	1	0.5	0	0	0	0	1	0.5	2	1
	b. Pay attention to speaking	0	0	2	1	0	0	1	0.5	3	1.4
	c. Increase in the time of speaking	3	1.4	3	1.4	4	1.9	5	2.4	15	7.1
	Total	4	1.9	5	2.4	4	1.9	7	3.3	20	9.5
2.Negative	a. Decrease in the topics of speaking	14	6.7	11	5.2	9	4.3	10	4.8	44	21
	b. Decrease in the time of speaking	15	7.1	6	2.9	5	2.4	3	1.4	29	14
	c. Decrease in the number of people speaking to	15	7.1	12	5.7	7	3.3	7	3.3	41	20
	d. Use limited number of words	9	4.3	6	2.9	8	3.8	6	2.9	29	14
	e. Being effected by virtual world and media	1	0.5	1	0.5	3	1.4	0	0	5	2.4
	f. Speak with accent	0	0	2	1	0	0	6	2.9	8	3.8
	g. Wrong pronunciation	4	1.9	2	1	4	1.9	3	1.4	13	6.2
	h. Generally negative	6	2.9	6	2.9	6	2.9	3	1.4	21	10
Total	64	30	46	22	42	20	38	18	190	90	
TOTAL	68	32	51	24	46	22	45	21	210	100	

As seen in the table above, 210 opinions were received regarding the aspects in which the Covid-19 process affected the speaking ability. 190 out of 210 (90%) express negative situations and 20 (9.5%) of them express positive situations. Among the negative situations detected, it is seen that there is a decrease in topics of

speaking (f: 44, 21%) and a decrease in the number of the people they talk to (f: 41, 20%). In both cases, the number of secondary school students is greater than the number of primary school students. Decrease in time of speaking and using a limited number of words were expressed in equal numbers (f: 29, 14%). Here, it was found that children use some concepts and words more frequently. The word cloud consisting of these words is given in Figure 1:

Figure 1. The Concepts and Words Most Used by Children with the Covid-19 Process

As seen in Figure 1, with the Covid-19 process, the most common words used by children are pandemic, mask, coronavirus, virus, epidemic, vaccine, zoom, cleaning, distance, disease, EBA, covid, ban, distance education, hygiene, Fahrettin Koca, disinfectant, lecture, China, connection, intensive care, wash, bat, approach, number of cases, case, phone, technology, tablet, social distance, curfew, bored, virtual classroom, death, teacher, online lesson, normal, what, microphone, fear, cologne, restraint, anxiety, internet, no, sick, yes, entube, worry, hand, go out, science board, computer, mother.

In Table 8, one of the negativities, the decrease in the number of people they talk to is much more in secondary school students (f: 27, 12.8%) compared to primary school students (14%, 6.6%). With the Covid-19 process, there are 13 (6.2%) students who started to pronounce words incorrectly. There are 8 (6.2%) students who speak with dialects instead of standard Turkish and all of them are female students. There are 5 (2.4%) students who are affected by inappropriate examples in the virtual environment and media, and stated that they have problems in their speech. It was stated that 21 (10%) students had speaking problems in general. The negativities were not attributed to a specific cause.

When the opinions stating that the Covid-19 process has positive effects on the child's speech, it is seen that the increase in the time of speaking (f: 15, 7.1%) takes the first place. There are 3 (1.4%) students who are stated that they pay more attention to their speech compared to the past. The decrease in the use of slang and billingsgate by 2 students stands out as the positive effects of the Covid-19 process on speech. Some opinions on the subject are as follows:

"More talkative, more questioning, the topics about pandemic, education and boredom are increasing. K7IE

"The home environment is more comfortable than the school environment. That's why my son is comfortable while talking. But in the school environment, he speaks by choosing words." K12OE

"Because he only communicates with his family face to face he prefers turning in on himselfg and not talking from time to time." K18OK

"We learn more words used in virtual world such as EBA and internet. He spends more time on the Internet. And he doesn't talk to anyone. There is not much communication with anybody except mother, father and siblings." K19IK

"His time has changed, he used to tell a lot of things when he came home after school, because we are all together now, the topics to tell are limited now." K21IK

"As he spent more time at home during the Covid process, amount of using tablets increased and he learned new words from the videos he watched, and he started using them." K22IE

"He used to me about his friends, environment and the lessons at school, he only spends time on the phone because he is at home all day." K83OK

"The topics he talks about are very limited, because he could not find anything to tell." K80OK

"Subjects have changed. He started talking more about the virus, illness and death in particular." K64OE

"... In addition to this, considering the people around which the student can communicate, it is limited to only 10 people, and these are the people who rarely have a conversation because of their age level." K47OK

"I don't know if it's because of Covid epidemic or because of being a teenager but they have irrelevant conversations with their friends constantly. There is a rebellion. He gives short answers like. I did or I didn't" K31OK

"He started talking with the words related to the virtual world, the time of speaking increased, when he started getting help in distance education, the number of people he talked to started to increase." K28OE

"His pronunciation is becoming different. Apart from the accent he uses on a daily basis, his speech turns to Istanbul Turkish. In addition, there is a decrease on the vocabulary." K3OE

Table 8. The Effect of Mask Use and Distance Rule on Children's Speaking Skills

Status	Sub Status	Education Level:		Secondary School		Primary School		Total			
		Gender:		Boy	Girl	Boy	Girl	f	%		
Didn't effect		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Effectuated	Well	1	1.2	3	3.6	1	1.2	1	1.2	6	7
	Badly	13	15.7	10	12	11	13	10	12	44	53
Total		25	30.1	20	24	19	23	19	23	83	100

Table 8 is on whether children’s behaving according to the mask and distance rule affects their speech or not. There were 44 (53%) children who were negatively affected by this situation. It has been stated that 40% (f: 33) of the children were not affected while 7.2% (f: 6) were positively affected. Some of the participants' opinions on the subject are:

"At first, he thought he shouldn't talk with a mask on his mouth. In a very crucial situation, he was taking down his mask and speaking that way. But he had the chance to go to school for a while and he got rid of this situation. Later, the mask did not prevent him from speaking." K35IK

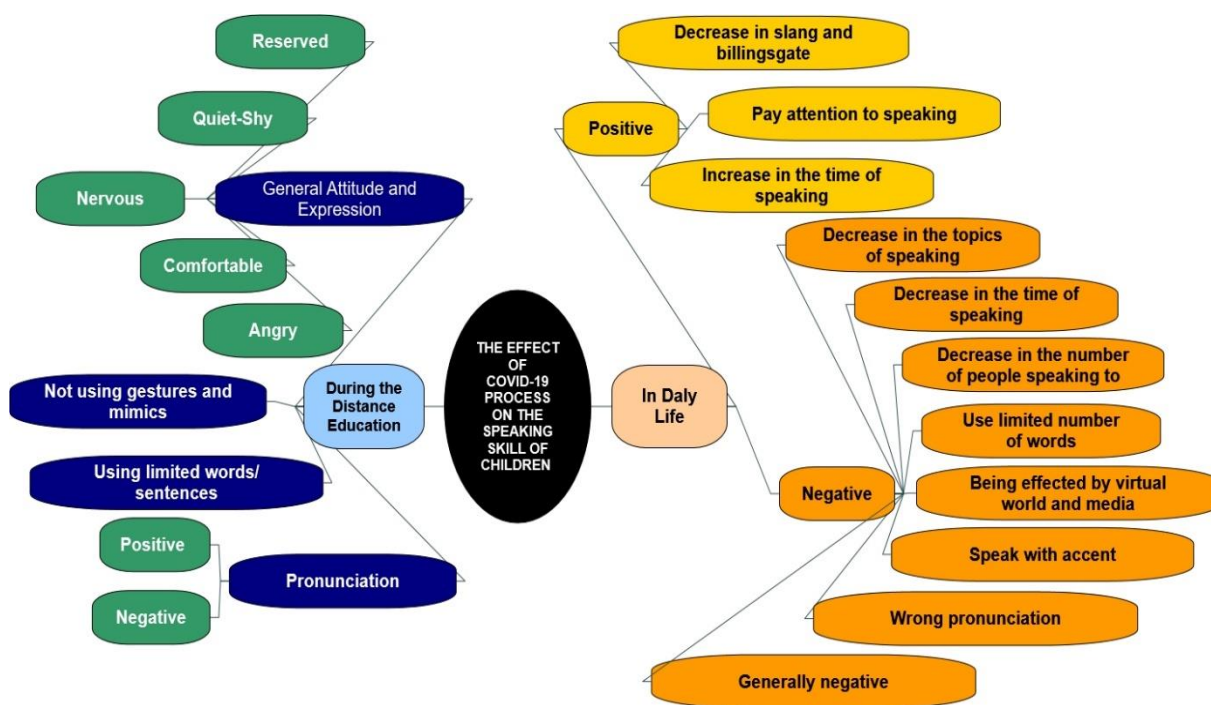
"Sometimes he becomes quiet when the mask is put on." K50IE

"He thinks he shouldn't talk when he puts on a mask and he doesn't speak." K38IE

"He speaks more clearly and understandable because he stays away from his friends." K6IE

CONCLUSION and DISCUSSION

In this study, which examines the effects of the Covid-19 pandemic process on distance education and children's speaking skills in daily life, the themes formed in line with the opinions of the participants reveal the effect of the process on speech in general. The general structure of the effect of the Covid-19 pandemic process on speaking skill is as follows:

Figure 2. The Effect of Covid-19 Pandemic Process on Speech

According to the figure reflecting the general results of the research, the process of Covid-19 effected speaking ability of children in the environment of distance education and in their daily life both in the ways of positive – although the negative side is predominate- and negative different perspectives.

In the first sub-finding of the study which consists of two items, it was determined that children displayed different behavioral characteristics in distance education lessons that started with the Covid-19 process. Most of the children fulfill the requirements of the lessons and show normal behavioral characteristics. In addition, there are children who are expressed to be active and willing. The negative behavioral characteristics exhibited by children in distance education lessons are unwillingness and silence. Willingness, unwillingness or being active varies in terms of education level and gender. While middle school students exhibit more reluctant behavior, primary school students and boys display a more active image in distance education lessons.

It has been determined that the general attitudes and expressions observed in children differ. These include being relaxed, quiet and shy, nervous, bored and irritable. When these attitudes are clustered as positive and negative, it is understood that children mostly display negative attitudes in their speech. A similar result was demonstrated in a study by Orgilés, Delveccio, Mazzeschi, and Espada (2020) with 1143 parents of Italian and Spanish children aged 3 to 18 years. It was stated here that 85.7% of parents perceived changes in their children's emotional state and behavior during quarantine, and the most common symptoms were difficulty in concentrating, boredom, irritability, restlessness, feeling of loneliness and anxiety. Again, in the study conducted by Jiao et al. (2020), it was reported that 320 children aged between 3 and 18 years in China experienced excessive emotional attachment, discomfort, irritability, anger and inattention during the Covid-19 process.

When these two results from the first sub-finding are compared, it is understood that although children display positive behavioral characteristics in distance education lessons, they exhibit more negative attitudes when it comes to speaking skill. When negativities such as not being able to use gestures and facial expressions in lessons, mispronouncing words and using a limited number of words / sentences are added to this, it is concluded that children cannot express themselves adequately in distance education lessons. This result is based on different studies that conclude that distance education practices have significant advantages or at least the same effectiveness as traditional education (Verduin and Clark, 1991; Arbaugh, 2000, Russell, 1999; Motiwalla and Tello, 2000, Eygü and Karaman, 2015; Keskin and Özer Kaya, 2020; Kürtüncü and Kurt, 2020) are in contrast. The main reason for this is that these studies cover the distance education process of students at higher education level. Fauzi and Khusuma (2020), who investigated the online learning situation in primary schools during the Covid-19 process, concluded that 80% of teachers were not satisfied with online activities in the distance education process, which is similar to the result of our research. Similarly, Özgül, Ceran, and Yıldız (2020) emphasized in their study that unwillingness and lack of communication are among the top issues Turkish teachers complain about in the distance education process. As a result, the transformation of education life into distance education has negatively affected communication and speech, which are accepted as a social tool. In this respect, it is understood that distance education cannot provide the sociality that traditional education provides. Distance education should be just one part, or even a small part, of education.

The worries about Turkish lessons within the scope of distance education included in the second sub finding of the study presents the existence of the problems experienced. Deficiencies in language skills, initially the speaking skills, lack of motivation of the child in the process of distance education, lack of interest in the lesson, lack of interaction, lack of theoretical knowledge and practice, superficial lecturing, decrease or end of reading habit are the problems that form the basis of concerns in Turkish lessons. Worries arising from speaking skills are more common in secondary school students. It is possible to explain this situation with the differences in children's language development. Primary school students are in a self-centered period as of their age and use the language for themselves by developing monologues independently from the social environment. Even when they are alone, they continue linguistic production through speaking (Piaget, 1938, Baştürk, 2004). In the secondary school period, the use of socialized language is at the forefront and the child uses the language for

someone else. The inability of children in this age group to use language in the social field has turned into a problem which was noticed by parents. Another concern or problem is that children do not read books anymore, which can be explained by the triggering feature of speaking skill: The child who thinks that he will not produce anything verbally, does not need to read which is one of the receptive language skills, either.

In the study conducted by Keskin and Özer Kaya (2020), emphasizing that students cannot express themselves adequately in the web-based distance learning process and forget the subjects they listen to quickly shows similarities with this research and shows that the distance education model has its disadvantages. Another study supporting the result of this research was conducted by Hartshorn and McMurry (2020) and it was stated that students who learn English as a foreign language through distance learning do not progress in speaking skills. Alawamleh, Al-Twait, and Al-Saht (2020) also stated in their study that students could not interact adequately in web-based learning and made comparisons with face-to-face education at every opportunity. According to what Özer and Suna (2020) quoted from different sources, "Distance education eliminates the social environment that students have at school and therefore creates significant limitations. The social dimension of learning, which is defined as "a socio-cognitive and interactive process" in essence, is limited in distance education systems. Speaking is not a skill that can be taught, on the contrary, it is a skill that develops with practice and training (Yalçın, 2002). With the limitation of the social environment in education, students cannot use effective ways such as learning through peer education through other students' questions or by interacting with other students. This situation causes students to stay away from motivational factors and competition arising from their interaction with other students in distance education, and may cause a decrease in their motivation towards education (Özer and Suna 2020: 177).

Parents come up with different solutions to these problems and concerns: Spending time together with children or keep in touch by giving advice to them, to have them communicate with their relatives, friends, and their teachers, helping them in their lessons and reading books are the most preferred solutions. However, the efficiency of these solutions are open to question. In the times before the Covid-19 process, even during the 2-month summer holidays, many students who return to school with many losses related to learning (Alexander, Entwisle, & Olson, 2007), it is important to see how parents are sufficient and how to eliminate the deficiencies, is a question mark.

The third sub finding of the research is about the effects of the Covid-19 process on children's speaking skills. The development of speaking skill is directly related to sciences such as psychology, social psychology, behavioral sciences, and communication sciences (Ünalın, 2007). The speech development of most children is negatively affected by the process. There are a small number of children who are not affected by the Covid-19 process or who make progress in the development of speaking skills. During the Covid-19 process, the topics that children talk to and their time of speaking have decreased. Any person needs the act of speaking in order to organize social relations, have a place in the society, explain himself to those around him, to give information about any subject; he needs speaking for expressing his feelings, thoughts and ideas (Doğan, 2009). However, the results

of this research show that children do not have this opportunity in the Covid process. This suggests that, as Julka-Anderson (2020) stated, we need to reconsider our communication skills.

During the Covid-19 process, there is also a significant decrease in the number of people the children talk to, and these are usually family or relatives. The Covid-19 process embodies the knowledge of Kurudayıoğlu (2003) about speaking skill that it is an important skill individually and in social life, and it has also revealed how extroverted skill the speaking is. The fact that children communicated with a limited number of people caused them to speak with dialects or the language they learned from the virtual environment and the media and using a limited number of words instead of standard Turkish. This leads to incorrect pronunciations. The habits of strangulation are acquired in the secondary school ages by the speech organs being shaped fully and set in their places (Göğüş, 1978). Mental science says that, training of mouth correction can be successful in childhood or adolescence (12-18) years; because it states that vocabulary is formed at these ages (Doğan, 2003).

Although the Covid-19 process generally affects children's speaking skills in a negative way, there have been children and situations where the opposite effects were experienced. The decrease in the use of slang and profanity, paying attention to the way of speaking and increasing the duration of speaking are considered as positive effects of the Covid-19 process.

Two of the important rules of the Covid-19 process are using masks and communicating by paying attention to social distance. Both of them have been the conditions that directly affect speaking skill. More than half of the children are affected, either well or badly. The information in the theoretical study by Directly Experienced, Cheap and Special (2020), has concretely revealed with this research that; the isolation, quarantine and social distance during the Covid-19 process affected the mental health of people negatively. Social interaction is essential for language development. Social distancing precautions and restrictions on large group meetings have affected school-age children from having meaningful, personal interactions with their peers. 'Peer speaking' is an important component of pragmatic development. This includes speaking skills such as grasping and understanding the implied meaning behind a speaker's words. Masks can also hide social cues provided through facial expressions. The emergence of virtual and hybrid schools will ultimately lead to fewer opportunities to use in speaking and social skills personally, rather than asynchronously or through virtual screens. " (Charney, Camarata, & Chern, 2020).

RECOMMENDATIONS

Based on the results of the research, some inferences that -can be expressed as suggestions- can be listed as follows:

1. Distance education is a process that has negative effects rather than positive in terms of general education and speaking education. In this respect, distance education should be a part of children's learning life, not the whole.

2. One of the main purposes of Turkish lessons is to provide children with the ability to speak, which is the basic element of communication. However, with the education provided in the Covid-19 pandemic process, it is clear that this cannot be achieved sufficiently. In this sense, teachers should use the activities related to speaking outcomes in their lessons systematically and consciously. Speaking activities should not only be in-class activities, but also should be integrated into daily life with task-based teaching method, and students should be able to speak more words and in more time periods on different topics with the cooperation of teacher and parent.

3. Speaking skills of the students had many negativities even when all conditions were normal. In recent years, technological equipment has affected all individuals, especially children, and had a negative effect on communication and speech. With the addition of the Covid-19 pandemic, a process that adds significant asocial experiences to people's lives, it is seen that communication and speech have come to a significant level. If the unclear time when the process will be normal is taken into consideration, teachers and parents should quickly integrate their children into new communication skills.

4. Finally, it is possible to mention the specific limitations of the research. Since the pandemic process is still ongoing, it is not possible to reveal the direction of the impact of the process on children's speaking skills. Therefore, the research results cover the part of the pandemic that takes place within a limited period of time on language development. Considering the course of the pandemic, it may be possible to demonstrate the effects of the pandemic on language skills more clearly by carrying out similar studies in the future. In addition, taking the reflections of the pandemic on children's language development based on the opinions of parents creates a limitation for the research. The possibility of biased or limited observations of parents about their children is also an important limitation. In this sense, taking the opinions of teachers and students may be a solution in terms of overcoming this limitation in future studies.

ETHICAL TEXT

In this article, journal writing rules, publishing principles, research and publishing ethics rules, journal ethics rules are followed. The author is responsible for all kinds of violations related to the article. Ethics committee approval of the study was obtained from Akdeniz University Ethics Committee before starting the study (Decision No: 01.03.2021/67).

Author Contribution Rate: The researcher's contribution rate in this study is 100%.

REFERENCES

- Akdemir, O. (2011). Teaching math online: Current practices in Turkey. *Journal of Educational, Technology Systems, 39* (1), 47- 64.
- Alawamleh, M., Al-Twait, L.M., & Al-Saht, G.R. (2020), "The effect of online learning on communication between instructors and students during Covid-19 pandemic", *Asian Education and Development Studies*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/AEDS-06-2020-0131>.

- Alexander, K., Entwisle, D., & L. Olson (2007), Lasting Consequences of the Summer Learning Gap, *American Sociological Review*, 72(2), pp. 167-180. <http://dx.doi.org/10.1177/000312240707200202>.
- Altun S., & Çolak, E. (2014) Learning theories. *Learning and teaching theories and approaches*, Seval Fer (Ed.), Anı Publications.
- Arbaugh, J.B. (2000). Virtual classroom etc. physical classroom: an exploratory study of class discussion patterns and student learning in an asynchronous internet-based MBA course. *Journal of Management Education*. 24 (2), 213-233.
- Aydın, E. (2020). Covid-19 döneminde eba tv üzerinden yapılan Türkçe derslerinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünya'da Eğitim*, 877-894. DOI: 10.37669/milliegitim.787592
- Aydın, E., & Erol, S. (2021). The Views of Turkish Language Teachers on Distance Education and Digital Literacy during Covid-19 Pandemic. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 9(1), 60-71. doi:<http://dx.doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.9n.1p.60>
- Baştürk, M. (2004). *Language acquisition theories and acquisition of Turkish as a mother tongue*. Pegem Academy.
- Brown, G., & Yule, G (1983). *Teaching the Spoken Language: An Approach Based on the Analysis of Conversational English*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bušelić, M. (2012) Distance Learning- Concepts and Contributions. *Oeconomica Jadertina*, 2 (1) 23-34.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Scientific research methods*. Pegem Academy.
- Charney, S. A., Camarata, S. M., & Chern, A. (2020). Potential Impact of the COVID-19 Pandemic on Communication and Language Skills in Children. *Otolaryngology–Head and Neck Surgery*. <https://doi.org/10.1177/0194599820978247>.
- Creswell, J. W. (2015). *Qualitative Inquiry and Research Design [Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni]* (M. Bütün & S. B. Demir Çev.). Siyasal publications.
- Dağtan, E. (2015). Teaching Speaking Skills. *Teaching Language*, N. Bekleyen (ed.). Pegem Academy.
- Direct Tecirli, N., Ucuz, G., & Ozel, F. (2020). Isolation, quarantine, social distancing and mental health. *The Bulletin of Legal Medicine*, 25 (Special Issue), 32-38. <https://doi.org/10.17986/blm.2020.v25i.1412>
- Doğan, Y. (2009). Activity suggestions for improving speaking skills. *Turkish Journal of Educational Sciences*, 7 (1), 185-204. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/pub/tebd/issue/26140/275307>.
- Eygü, H., & Karaman, S. (2015). A Research on the Satisfaction Perceptions of Distance Education Students. *Kırıkkale University Journal of Social Sciences*, 3 (1), 36-59. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/pub/kusbd/issue/19375/205547>.

- Fauzi, I., & Khusuma, I. (2020). Teachers' Elementary School in Online Learning of COVID-19 Pandemic Condition. *Journal Iqra ' : Kajian Ilmu Pendidikan*, 5 (1). 58-70. <https://doi.org/10.25217/ji.v5i1.914>.
- Febriani, S. R., Widayanti, R., Amrullah, M. A., & Mufidah, N. (2020). Arabic Learning for Elementary School during COVID-19 Emergency in Indonesia. *OKARA*, 14(1), 67–80. <https://doi.org/10.19105/ojbs.v14i1.3194>
- Göğüş, B. (1978). *Turkish and summer education in our secondary schools*. Gül Publishing House.
- Gündüz, O., & Şimşek, T. (2014). *Narration techniques 2: Practical speaking education*. Graphic designer.
- Güneş, F. (2007), *Turkish Teaching and Mental Constructing*. Nobel Publications.
- Hartshorn, K. J., & McMurry, B. L. (2020). The Effects of the COVID-19 Pandemic on ESL Learners and TESOL Practitioners in the United States. *International Journal of TESOL Studies*, 2 (2), 140+.
- Jiao, W. Y., Wang, L. N., Liu, J., Fang, S. F., Jiao, F. Y., Pettoello-Mantovani, M., & Somekh, E. (2020). Behavioral and Emotional Disorders in Children during the COVID-19 Epidemic. *The Journal of Pediatrics*, S002234762030336X. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2020.03.013>
- Julka-Anderson N. (2020) How COVID-19 Is Testing and Evolving Our Communication Skills. *J Med Imaging Radiat Sci*, 51 (4S), S11-S13. <https://doi.org/10.1016 / j.jmir.2020.06.008>. Epub 2020 Jun 25. PMID: 32709543; PMCID: PMC7316048.
- Kaplan, K. (2020). Koronavirüs salgınının eğitim fakültesi öğrencilerinin kelime hazinelerine yansması. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünya'da Eğitim*, 713-735. DOI: 10.37669/milliegitim.780847
- Keskin, M., & Özer Kaya, D. (2020). Evaluation of Students' Feedback on Web-Based Distance Education in the COVID-19 Process. *İzmir Kâtip Çelebi University Faculty of Health Sciences Journal* 5 (2): 59-67
- Keskinkılıç, F., & Karataş, S. (2020). Development of Open and Distance Learning in the world and Turkey, Karatas and Ebru Kılıç Lighter S. (ed). *Open and Distance Learning*. Pegem Academy.
- Kürtüncü, M., & Kurt, A. (2020). Problems of Nursing Students on Distance Education During the Covid-19 Pandemic, *Eurasian Journal of Researches in Social and Economics (EJRSE)*, 7 (5), 66-77
- Kurudayıoğlu, M. (2003). Speaking Education and Activities for Improving Speaking Skills. *TÜBAR-XIII*, 287-309.
- Lawhead, P. B., Alpert, E., Bland, C. G., Carswell, L., Cizmar, D., Deweitt, J., & Scott, K. (1997). The Web and distance learning: What is appropriate and what is not (Report of the ITICSE'97 working group on the Web and distance learning). *ACM SIGCUE Outlook*, 25 (4), 27-37.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. Sage.
- Motiwalla, L., & Tello, S. (2000). Distance Learning on the Internet: An Exploratory Study. *The Internet and Higher Education*. 2.253-264. [https://doi.org/10.1016 / S1096-7516 \(00\) 00026-9](https://doi.org/10.1016 / S1096-7516 (00) 00026-9).

- Orgiles, M., Morales, A., Delveccio, E., Mazzeschi, C., & Espada, J. P. (2020). Immediate psychological effects of the COVID-19 quarantine in youth from Italy and Spain. *PsyArXiv Preprints*. <https://doi.org/10.31234/osf.io/5bpfz>
- Oymak, R. (2012). *Turkish education and teaching based on language production*. Umuttepe Publications.
- Öz, F. (2011). *Applied Turkish teaching*. Anı publishing.
- Özgül, E, Ceran, D, & Yıldız, D. (2020). Evaluation of Turkish Lessons Made with Distance Education According to Teachers' Views. *Journal of National Education, the outbreak in the Process of Education in the World and Turkey*, 395-412. DOI: 10.37669 / milliegitim.776137
- Piaget, J. (1938). *Language and thinking in child*. (Trans. Sabri Esat Siyavuşgil) State Printing House.
- Russell, T. (1999). The "No Significant Difference Phenomena" Website. Available online at <http://cuda.teleeducaion.nb.ca/nosignificantdifference>.
- Senemoğlu, N. (2020). *From development, learning and teaching theory to practice*. Anı publications.
- Tekinarslan, E. (2019). Open and Distance Learning Models, *Open and Distance Learning*, Erkan Tekinarslan, Melih Derya Güler (ed.) Pegem Academy.
- Ünalın, Ş. (2007). *Verbal lecture*. Nobel Publishing House.
- United Nations, (2020). *Policy Brief: The Impact of Covid-19 on children*. United Nations.
- Verduin, J. R., & Clark, T. A. (1991). *Distance education: The foundations of effective practice*. Jossey-Bass.
- Yalçın, A. (2002). *Turkish teaching methods, new approaches*. Akçağ publications.
- Yesilyurt, E. (2021). Critical Discourse Analysis on the Effects of Covid 19 on the Future of Teaching Turkish as a Foreign Language. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 16(1), 78-98. DOI: 10.29329/epasr.2020.334.5

COVID-19 KÜRESEL SALGIN SÜRECİNİN UZAKTAN EĞİTİMDE VE GÜNLÜK HAYATTA ÇOCUKLARIN KONUŞMA BECERİSİNE ETKİSİ

Öz

İnsanlık tarihini derinden etkileyen önemli olaylardan biri de farklı zamanlarda yaşanan salgın hastalıklardır. Covid-19 küresel salgını tarihsel olarak emsaline rastlanmamış, okulların dünya çapında kapatılması olayına neden olmuş önemli bir salgın olayıdır. Bu salgın sağlık sektöründen sonra ilk ve en büyük etkiyi eğitim sektörüne yapmıştır. Sosyal öğrenmelere dayalı bir dil becerisi olan konuşma becerisi, çocukların çevrelerindeki olayları değerlendirmesi ve bunlar arasında bağlantı kurmasıyla şekillenir ve gelişir. Bu araştırmanın amacı, Covid-19 küresel salgın sürecinin çocukların uzaktan eğitimde ve günlük hayattaki konuşma becerisine etkisini ebeveyn ve yakın akraba görüşleri çerçevesinde ortaya koymaktır. Araştırmanın alt problemlerini; çocukların uzaktan eğitim sürecindeki derslerde genel durumlarının ve konuşmadaki durumlarının nasıl olduğu; uzaktan eğitim kapsamındaki Türkçe derslerinde problemlerin olup olmadığı ve Covid-19 salgın sürecinin çocukların konuşma becerisini nasıl etkilediği oluşturmaktadır. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması biçiminde desenlenen araştırmanın çalışma grubunu ilkökul ve ortaokul eğitimine devam eden 83 çocuğun aynı evde yaşayan ebeveyn veya bir akrabası oluşturmaktadır. Veriler sormaca formu ile elde edilmiştir. Verilerin analizi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Covid-19 salgın sürecinin çocukların uzaktan eğitimde ve günlük hayattaki konuşma becerilerini olumsuz olarak etkilediği tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim derslerinde sözel olarak kendini yeterince ifade edemeyen çocukların benzer olarak günlük hayatta da konuştukları konular, kişiler ve konuşma sürelerinin azaldığı durumlarına ulaşılmıştır. Sözcük dağarcığında azalma, sınırlı sayıda ve aynı sözcükleri kullanma, ağız özelliğiyle konuşma gibi konuşma problemlerinin yaşandığı tespiti bu araştırmanın önemli sonuçlarındandır.

Anahtar kelimeler: Covid-19, konuşma becerisi, uzaktan eğitim, ana dili eğitimi.

GİRİŞ

Savaşlar, buluşlar ve doğa olayları gibi insanlık tarihini derinden etkileyen önemli olaylardan biri de farklı şekillerde ve farklı zamanlarda yaşanan salgın hastalıklardır. 2020 yılı, Covid-19 küresel salgını nedeniyle tarihsel olarak emsaline rastlanmamış “okulların dünya çapında kapatılması” olayına tanıklık etmiş (United Nations, 2020) önemli bir yıldır. 188 ülke ve 1,5 milyardan fazla çocuk ve gencin bir anda maruz kaldığı bu durum ile zaten birçok problemi barındıran eğitimde hızlı bir dönüşüm ve değişimin yaşanması kaçınılmaz olmuştur. Bu süreçte çocukların kayıplarını en aza indirmek için birçok okul uzaktan eğitim sürecini başlatmıştır. Uzaktan eğitim çözümüyle devam ettirilen eğitimin bundan nasıl etkileneceğine dair yeterli tartışma yapılmadan zorunlu bir geçiş yaşanmıştır (Özer & Suna, 2020).

Covid-19 küresel salgını sağlık sektöründen sonra ilk ve en büyük etkiyi eğitim sektörüne yapmıştır. Türkiye’de ilk vaka haberinin resmi olarak duyurulduğu 11 Mart gününün ertesinde toplanan Bakanlar Kurulunun kararı ile okulöncesinden üniversiteye kadar tüm kademelerde 16 Mart tarihi itibarıyla eğitime ara verildiği; Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunun kararıyla da 23 Mart günü itibarıyla uzaktan eğitim sürecine geçildiği duyuruldu.

Covid-19 süreciyle eğitim hayatımıza keskin bir şekilde giren uzaktan eğitimin başlangıcı 19. yüzyılın başlarına kadar uzanmaktadır (Akdemir, 2011). Uzaktan eğitim, bugünün teknolojik şartlarında akıllara ilk olarak internetin aracılığıyla getirirse de tarihî seyirde, o günün amaç ve şartlarına uygun olarak farklı şekil ve araçlarla gerçekleştirilmiştir. Bu türler, mektupla öğretim, radyo ve televizyon, açık öğretim, telekonferans, bilgisayar ve internet tabanlı sanal sınıflardır (Moore & Kearsley, 2005’ten akt. Keskinlik & Karataş, 2020; Tekinarslan, 2019). Uzaktan eğitim, sınıf gibi geleneksel bir eğitim ortamında fiziksel olarak bulunmayan öğrencilere, genellikle bireysel temelde öğretme sağlamak amacıyla öğretim yöntemlerine ve teknolojisine odaklanan bir eğitim alanıdır (Buşelić, 2012). Lawhead ve diğerleri (1997) uzaktan eğitimin bileşenlerini şu şekilde özetlemişlerdir:

- Öğrenci, öğrenme sürecinin bir kısmında öğretmenden ayrılır.
- Öğrenme, öğrenme materyalini planlayan, hazırlayan ve öğrenme sürecini destekleyen bir eğitim kuruluşundan etkilenir.
- Yayın, ses, video ve bilgisayar gibi teknik araçlar, dersin içeriğine de uygun olarak öğrenciyi öğretmenle ve diğer öğrencilerle birleştirmek için kullanılır.
- Öğrenci, diyalogdan yararlanmak, hatta başlatmak için iki yönlü bir iletişim kullanabilir.
- Öğrenme sürecinin sorumluluğu öğrencidedir.

Konuşma, dil aracılığıyla gözlemleri, düşünceleri, duyguları ve bilgileri anlatma işlemi (Öz, 2011) olması bakımından tek taraflı; evde, okulda ve sosyal ilişkilerde duygu ve düşüncelerin aktarılması, bilgi ve deneyimlerin paylaşılması (Öz, 2011), duygu alışverişinin sağlanması bakımından da çok yönlüdür. Konuşma becerisi, zihinsel, fiziksel, mekanik, edimsel ve sosyokültürel öge ve kuralları barındıran bir dil becerisidir. Zihinsel süreçte konuşma esnasında kullanılacak bilgileri sıralama, aralarında ilişki kurma, sınıflama, tahmin etme, eleştirme, analiz-sentez

yapma, değerlendirme gibi zihinsel işlemler bulunmaktadır (Güneş, 2007). Fiziksel ögelerde konuşma için gerekli olan birimler vardır: ses, nefes, dil, diş, ağız gibi. Mekanik ögeler, fiziksel ögelerin ana dili vasıtasıyla anlam kazandığı kelime dağarcığı, dil bilgisi ve telaffuz kurallarından oluşturur. Edimsel basamakta ise konuşmada verilecek mesajın daha iyi sunulması ve mekanik ögelerin konuşma ortamında uygun olarak kullanılmasını kapsayan beceriler yer alır (Dağtan, 2015). Sosyokültürel kurallar ise konuşmacının amacına uygun olarak hangi ortamda, zamanda, kime karşı veya kimle, nasıl konuşması gerektiğinin sınırlarını çizen kurallardır. Tüm bu ögeler tek tek incelendiğinde konuşmayı sadece sözlü iletişim olarak tarif etmek yetersiz olacaktır. Elbette ki konuşma, bilgi aktarımı ve sosyal ilişkilerin sürdürülmesi gibi iki önemli görevi yerine getiren (Brown & Yule, 1983) temel dil becerisidir. Ama aynı zamanda bir sesi, sözcüğü, telaffuzu geçmişten geleceğe taşıyan, toplumun, yıllar öncesine dayansa bile, hafızasını henüz yaşanmamış günlere taşıyan en önemli vasıta. Bu açıdan bakıldığında konuşma, sadece insanla insan arasındaki iletişimi değil, aynı zamanda geçmiş ile gelecek, dil ile başka bir dil arasındaki ilişkiyi de gözler önüne seren önemli bir araçtır.

Dinlemeden sonra ikinci dil becerisi olarak insan doğasında var olan konuşma becerisi, dilsel üretime dayalı bir beceridir. Bu üretim, insan hakkında birçok bilgiyi barındırır. İnsanın kökeni, kişiliği, psikolojisi, çevresi, eğitimi ve kültürü konuştuklarında gizlidir. Bu açıdan konuşma insanın aynasıdır.

Piaget (1938) çocuk dilinin fonksiyonlarını “Ben merkezli” ve “Toplumsallaşmış” dil olarak iki ana gruba ayırmaktadır. Ben merkezli çocuk dili, yenileme, monolog ve karşılıklı monolog olmak üzere üç ana başlıkta toplanır. İlk iki durumda çocuk dili kendisi için, kendi kendine kullanır. Dilin toplumsal boyutuna dikkat etmez. Karşılıklı monolog kullanımı ise ben merkezli dilin en toplumsallaşmış halidir. Toplumsallaşma dilinde çocuk dili bir başkası için kullanır. Bu aşamada uygun bilgilendirme, eleştiri ve alay, emirler ve ricalar ile sorular ve cevaplar konuşma dilinin içinde daha fazla yer edinmeye başlar (Piaget, 1938, Baştürk, 2004). Görüldüğü gibi Piaget, bilişsel gelişim çerçevesinde konuşma becerisinin gelişimini ben merkezliiden toplumsala doğru giden bir süreçte değerlendirmektedir. Bilişsel öğrenme kuramlarından sosyal bilişsel öğrenme kuramına göre Bandura, insanların diğer insanların hareketlerini ve bu hareketlerin sonuçlarını gözlemleyerek öğrendiğini savunur. Çocuk, başka çocuk veya insanları gözleyerek veya model alarak yeni bilişsel, psikomotor beceriler öğrenebilir hatta modelin duygularını açıklama biçimini gözleyerek, kendi de benzer biçimde duygularını açıklayabilir (Senemoğlu, 2020) Kuramın odak noktasını gözlem, model alma ve dolaylı yaşantılar gibi kavramlar oluşturmaktadır (Altun & Çolak, 2014). Bilişsel sosyal öğrenme kuramı çerçevesinde konuşma becerisi, sosyal öğrenmelere dayalı, çocukların çevrelerindeki olayları değerlendirerek bunlar arasında bağlantı kurar ve buna göre kendi konuşmasını şekillendirir. Covid-19 salgın sürecinde daralan sosyal çevre ile çocukların sosyal öğrenmelerinin ne ölçüde gerçekleştiği merak konusudur.

Covid-19 salgın süreci, konuşma becerisinin gelişimi açısından olumsuz özelliklere sahiptir:

1. Nefes, ağız, dudak, diş ve burun konuşmanın fiziksel bileşenlerindedir. Bu bileşenler, maske ile kapatılmak suretiyle doğal veya rahat olmayan hareketlere zorlanmakta, konuşma becerisinin sağlıklı

yapılmasını ve konuşmanın anlaşılabilirliğini engellemektedir. Bu durum konuşmacıyı olduğu kadar dinleyiciyi de olumsuz etkilemektedir.

2. Konuşmada ses ve sözcükler kadar beden dili, jest ve mimikler de anlam taşımaktadır. Maske kullanımı, konuşmanın yardımcı unsurlarından olan jest ve mimiklerin de kullanımını ve bireylerin kendilerini tam olarak ifade etmelerini engellemektedir.

3. Konuşma ruhsal bir süreçtir. Covid-19 sürecinde en sık görülen semptomlar, yoğunlaşma zorluğu, can sıkıntısı, sinirlilik, huzursuzluk, yalnızlık hissi ve endişe hissidir (Orgilés, Delveccio, Mazzeschi & Espada, 2020). Bu ve benzeri psikolojik sorunlar, konuşmayı büyük ölçüde olumsuz olarak etkilemektedir (Gündüz ve Şimşek, 2014).

4. Konuşma becerisi, yazma becerisiyle birlikte etkin ve üretici dil becerilerini oluşturur (Oymak, 2012). Covid-19 sürecindeki önlemler, bireysel üretimin olmasını engellemektedir. Konuşma gereksinimi aynı zamanda alıcı dil becerilerini (dinleme-okuma) de tetiklemektedir. Bu açıdan çocukları bilgi edinmeye ve öğrenmeye mecbur bırakmaktadır.

5. Sağlıklı bir dil gelişimi için sosyal etkileşimin olması gerekmektedir. Covid-19 sürecindeki izolasyon nedeniyle çocuklar, konuşma ve sosyal becerilerini geliştirebilmek için daha az fırsata sahip olmaktadır (Charney, Camarata & Chern, 2020).

Covid-19 küresel salgın süreci, başta sağlık çalışanları, çocuklar ve gençler olmak üzere toplumun her kesimini psikolojik ve sosyal anlamda etkilemektedir. Sürecin şimdi veya uzun vadede birey ve toplumu nasıl etkilediğini ortaya koymayı amaçlayan araştırmaların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bunlar arasında dil gelişimi ve eğitimini konu edinen çalışmalar da mevcuttur. Örneğin Kaplan (2020) salgın süreciyle birlikte eğitim fakültesi öğrencilerinin yazılı ve sözlü anlatımlarında koronavirüsle ilgili yeni kelimeler kullandıklarını tespit etmiştir. Özgül, Ceran ve Yıldız (2020) tarafından yapılan çalışmada, salgın süreciyle birlikte Türkçe öğretmenlerinin EBA içeriklerini kullandıkları ifade edilirken Aydın (2020) tarafından yapılan araştırmada da EBA TV üzerinden yapılan Türkçe derslerinin keyifli ancak süre açısından yetersiz olduğu belirtilmiştir. Aydın ve Erol (2021) tarafından yapılan çalışmada, Türkçe eğitiminde uzaktan eğitime bağlı teknik problemler yaşandığı, ayrıca öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştiremediği dile getirilmiştir. Yeşilyurt'un (2021) çalışmasında salgın sürecinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimini olumsuz yönde etkilediği ancak devletin aldığı önlemlerle bunların en aza indirildiği vurgulanmıştır. Endonezya'da ilkokullardaki Arapça eğitiminin durumunu değerlendiren Febriani ve diğerleri (2020) uzaktan eğitime adaptasyonun hızlı ve başarılı olduğunu ifade etmektedirler.

Bu çalışma, Covid-19 sürecinde yaşanan belirsizliğin içinde, ruhsal alt yapıya sahip bir dil becerisi olan konuşmayı inceleyerek akademik sahaya katkı sağlayacaktır. Araştırmanın amacı Covid-19 sürecinde çocukların uzaktan eğitimde ve günlük yaşamlarındaki konuşma durumlarını ortaya koymaktır. Bu amaca yönelik ayrıntılı incelemeler yapmak amacıyla aşağıdaki alt problemler belirlenmiştir:

1. Çocukların uzaktan eğitim sürecindeki derslerde;
  - a. Genel durumu nasıldır?

- b. Konuşmadaki durumu nasıldır?
2. Uzaktan eğitim kapsamındaki Türkçe dersleri çerçevesinde;
  - a. Endişelenecek durumlar var mıdır? Bu durumlar nelerdir?
  - b. Endişelerin giderilmesi için neler yapılmaktadır?
3. Covid-19 süreci çocukların konuşma becerisini genel olarak nasıl etkilemektedir?
  - a. Bu süreçte çocukların konuşma becerisindeki farklılıklar nelerdir?
  - b. Maske kullanımı ve mesafe kuralının çocukların konuşma becerisine etkisi var mıdır?

Araştırma, Covid-19 salgın sürecinin yaratmış olduğu belirsizlik ortamında, sürecin çocukların konuşma becerisine etkisini ortaya koyması bakımından önemlidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Covid-19 küresel salgın sürecinde çocukların uzaktan eğitimde ve günlük yaşamlarındaki konuşma durumlarını incelemeyi amaç edinen bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem ya da belirli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlanmış sistemler hakkında gözlem, mülakat, görsel işitsel materyaller, doküman veya rapor gibi çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı, bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya koyduğu nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2015).

Araştırmanın etik kurul onayı araştırmaya başlamadan önce Akdeniz Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan alınmıştır (Karar No: 01.03.2021/67).

Çalışma Grubu

Covid-19 küresel salgın sürecinde çocukların konuşma becerisindeki durumları hakkında bilgi toplamak için, çocuklarla birebir görüşme veya doğrudan gözlem yapmak daha gerçek sonuçlar verebilirdi. Ancak bu yöntemin bugünün şartlarına uygun olmadığı göz önüne alındığında, çocuklarla aynı evde yaşayan bireylerin görüşlerine başvurmak ve güvenmek daha doğru olacaktır.

Araştırmanın çalışma grubunu ilkokul veya ortaokul çağında tahsil hayatına devam eden çocuklarla aynı evde yaşayan anne, baba veya yakın akrabalar oluşturmaktadır. Araştırma dâhilinde seksen üç katılımcıdan görüş alınmıştır. Katılımcıların 41'i anne, 23'ü baba ve 19'u da yakın akrabadır. Katılımcıların tespitinde yanlılığı engellemek ve gerçekçi bilgiler toplamak amacıyla rastgele örnekleme alma yoluna gidilmiş ve şehir merkezi, ilçe veya köyde yaşaması fark etmeksizin katılımcılardan görüş toplanmıştır. Bu çerçevede görüş alınan kişiler ve onların hakkında bilgi verdikleri çocukların 45'i şehir merkezinde, 32'si ilçede 6'sı köyde yaşamaktadır.

Araştırma kapsamında hakkında görüş alınan çocukların öğrenim durumları, cinsiyetleri, sokağa çıkma durumları ve uzaktan eğitime katılma durumları Tablo 1’de verilmiştir:

Tablo 1. Hakkında Görüş Alınan Çocukların Sokağa Çıkma ve Uzaktan Eğitime Katılma Durumu

Durum	Öğrenim Düzeyi: Cinsiyet:	Ortaokul				İlkokul				Toplam	
		Erkek		Kız		Erkek		Kız		f	%
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sokağa Çıkma Durumları	Nadiren çıkıyor veya çıkmıyor.	11	13.3	7	8.4	5	6	3	3.6	26	31.3
	Salgın öncesindeki gibi çıkıyor.	4	4.8	3	3.6	5	6	3	3.6	15	18
	Günde 1-2 Saat çıkıyor.	10	12	10	12.1	9	10.8	13	15.7	42	50.7
Uzaktan Eğitime Katılma Durumları	Katılmıyor.	1	1.2	0	0	1	1.2	0	0	2	2.4
	Katılıyor.	19	22.9	16	19.3	18	21.7	16	19.3	69	83.2
	Kısmen katılıyor.	5	6	4	4.8	0	0	3	3.61	12	14.4
Toplam		25	30.1	20	24.1	19	22.8	19	22.9	83	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi hakkında görüş alınan çocukların 45’i (%54.2) ortaokul, 38’i (%45.8) ilkokul öğrencisidir. Bunlardan 44’ü (%53) erkek, 39’u (%47) kızdır. Sokağa çıkma durumlarına bakıldığında 15 (%18) çocuk salgın öncesindeki gibi sokağa çıkarken 42 (%50.7) çocuk 1-2 saat sokağa çıkmaktadır. 26 (%31.3) çocuk ise nadiren çıkmakta veya çıkmamaktadır. Çocukların 69’u (%83.2) uzaktan eğitim derslerine katılırken 12’si (%14.4) kısmen katılım sağlamaktadır. 2 (%2.4) çocuğun ise uzaktan eğitim derslerine katılmadığı beyan edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, açık uçlu soruları içeren bir form yardımıyla toplanmıştır. “Yapılandırılmamış sorular olarak da bilinen açık uçlu sorularda cevaplayıcı, sorulara serbestçe cevap verir. Bu tür soruların avantajı, araştırmacının beklemediği veya planlamadığı cevapları da alabilmesi ve böylece konu hakkında daha geniş ve ayrıntılı bilgiye sahip olunabilmesidir.” (Büyüköztürk vd., 2013: 127) Form üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde araştırmanın amacı ve veri gizliliği hakkında bilgi verilmiş, sorulara cevap verme ve vermeme serbest olduğu, soru cümlelerine ek olarak katılımcıların kendi deneyimlerini yazabilecekleri hatırlatılmıştır. İkinci bölümde katılımcıların yaşadıkları yeri, görüş bildirdikleri çocuğun cinsiyeti ve sınıfını belirttikleri bilgiler yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise görüşlerini ifade edebilecekleri 6 açık uçlu soru bulunmaktadır.

Literatürün taranmasıyla uzaktan eğitim ve konuşma becerisi doğrultusunda sorular oluşturulmuştur. Bu sorulardan hareketle oluşturulan “Covid-19 Sürecinde Çocukların Uzaktan Eğitim ve Günlük Hayatta Konuşma Becerisinin Durumu” başlıklı form 3 alan uzmanına gönderilmiştir. Ardından üç ebeveynle pilot uygulama yapılmıştır. Alan uzmanlarından gelen dönütler ile pilot uygulamalardan sonra yapılan düzenlemeler neticesinde son hâli verilen açık uçlu sorular şunlardır:

1. Çocuğunuzun uzaktan eğitim sürecindeki derslerde genel (tavırları, hâl ve hareketleri vb.) durumu nasıldır?

2. Uzaktan eğitim sürecinde çocuğunuzun konuşmasında (genel tavır ve ifadeler, jest ve mimikler, telaffuz, sözcük kullanımı vb.) gözlemlerinizi nelerdir?
3. Çocuğunuzun uzaktan eğitimde Türkçe eğitimini göz önüne aldığınızda endişelendiğiniz durumlar var mıdır? Bu durumlar nelerdir?
4. Endişelerinizi gidermek için neler yapıyorsunuz?
5. Covid-19 salgını çocuğunuzun konuşma becerisini nasıl etkilemektedir?
6. Maske kullanımı ve mesafe kuralı çocuğunuzun konuşma becerisini etkiledi mi?

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir. İçerik analizinde temel amaç, metinden elde edilen verileri açıklayabilecek kavram ve ilişkilere ulaşmaktır. Söz konusu kavramlar, araştırmacıyı temalara ulaştırır. Bu temalar sayesinde olgular düzenlenir ve anlaşılır hâle getirilir (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 227). Ayrıca Büyüköztürk vd.nin (2013) belirttiği gibi “Sayısallaştırma/sayma içerik analizinin önemli özelliklerinden biridir. Uygun kategoride yer alan her birim her seferinde sayılır. Kodlama sürecinin en son ürünü sayılar olmalıdır. Belli kelimelerin, ifadelerin, sembollerin, resimlerin kısacası açık olarak kodlanabilecek birimlerin sıklığının belirlenmesinde sayılar kullanılır” (s. 266).

Katılımcılardan elde edilen veriler, Nvivo 12 Plus nitel veri analizi programı yardımıyla birkaç defa okunarak kodlar çıkarılmıştır. Veri analizinin güvenilirliği için yazar haricinde bir alan uzmanına daha kodlama yaptırılmış ve kodlar arasında Miles ve Huberman (1994) formülüne göre %84 oranında uyum olduğu görülmüştür.

Araştırmada ulaşılan tema, kategori ve kodlara “Bulgular” bölümünde tablolaştırılarak yer verilmiştir. Araştırma bulgularının iç-güvenirliğini ve geçerliğini artırmak amacıyla bulgular sunulurken katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Bu işlemde her bir katılımcının hakkında bilgi verdiği çocuğa göre sınıf düzeyini ve cinsiyetini ifade eden kod ataması yapılmıştır. Kodlama üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm katılımcı sırasını (K1, K2 gibi) ikinci bölüm sınıf seviyesini (O:Ortaokul, İ:İlkokul), üçüncü bölüm de cinsiyeti (K:Kız, E:Erkek) ifade etmektedir. Örneğin, K23OK kodlaması 23 katılımcının ortaokul öğrencisi ve kız olduğunu göstermektedir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerinden hareketle ulaşılan bulgulara yer verilmiştir:

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 2. Çocukların Uzaktan Eğitim Derslerindeki Genel Durumu

Öğrenim Düzeyi:	Ortaokul				İlkokul				Toplam	
	Cinsiyet:		Erkek		Kız		Erkek		Kız	
Kategori	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Uyumlu	9	12.5	6	8.3	6	8.3	7	9.7	28	38.9

2. İstekli	2	2.8	6	8.3	5	6.9	4	5.5	17	23.6
3. İsteksiz	4	5.5	2	2.8	3	4.2	1	1.4	10	13.9
4. Etkin	2	2.8	1	1.4	4	5.5	2	2.8	9	12.5
5. Sessiz	2	2.8	2	2.8	2	2.8	3	4.2	9	11.2
Toplam	19	26.4	17	23.6	19	26.4	17	23.6	72	100

Tablo 2’de çocukların uzaktan eğitim derslerindeki durumları verilmiştir. “Yöntem” başlığı altında uzaktan eğitim derslerine 81 öğrencinin tamamen veya kısmen katıldığı belirtilmiştir. Bunlar arasında 72 öğrencinin uzaktan eğitim derslerindeki genel durumu hakkında bilgi sunulmuştur. Buna göre çocukların 28’i (%38.9) derslerin gereklerini yerine getirme, olağan davranış özelliklerini gösterme anlamı taşıyan “uyumlu” olarak değerlendirilmiştir. Bunların ilkökul ve ortaokul öğrencileri ile kız ve erkek öğrenciler arasındaki dağılımları birbirine yakındır. Öğrencilerin en fazla gösterdiği davranış özelliklerinden ikincisi istekli (f:17, %23.6) değildir. Bu açıdan da cinsiyet ve öğrenim düzeyi arasında önemli bir fark yoktur. İsteksiz olma durumu (f:10, %13.9) öğrencilerin uzaktan eğitim derslerinde gösterdiği bir diğer davranıştır. İsteksizlik ortaokul öğrencilerinde (f:6, %8.3) ilkökul öğrencilerine (f:4, %5.3) göre biraz daha fazladır. Derslerde etkin davranış gösterdiği ifade edilen 9 (%12.5) öğrenci vardır ve bunların çoğu (f:6, %8.3) öğrenim düzeyi açısından ilkökul öğrencileri; cinsiyet açısından ise erkektir. Etkin olarak derslere katılanlarla aynı sayıda sessiz olan öğrenci bulunmaktadır. Bunların cinsiyet ve öğrenim düzeyi arasındaki dağılımı birbirine yakındır. Tabloya genel olarak bakıldığında olumlu davranış özelliği olarak değerlendirilebilecek uygun, istekli ve etkin olma özelliğini 54 (%73.7) çocuğun gösterdiği anlaşılmaktadır. Çocukların uzaktan eğitim derslerindeki durumlarına ilişkin bazı katılımcı görüşleri şöyledir:

“Derslere de katılıyor ama çok sıkıldığı için odaklanmıyor derste sürekli başka şeylerle ilgilenme eğiliminde.” K7İE

“Öğretmenleri her öğrenciye tek tek söz hakkı verdiği için her ders konuşuyor.” K23İE

“Normalde derse çok katılan bir çocuktum. Fakat uzaktan eğitimle hiç katılamamaya başladım.” K43OK

“Derslere eksiksiz katılıyor ve online eğitim sürecinin yüz yüze eğitimden daha yararlı olduğunu düşünüyorum.” K7İE

“Online olarak devam ediyoruz okulunda da sıkı bir şekilde eğitim devam ediyor hemen hemen her derse katılım sağlayabiliyor.” E21İK

“Çocuk derslere bir aksilik çıkmadığı sürece katılmaktadır. Öğretmenin vermiş olduğu ödevleri aynı yüz yüze eğitimde olduğu gibi yapmaktadır. Derslere katılmakta çok da istekli değildir.” K76OE

“Dersleri takip ediyorum hatta bazen ben de derslerini izliyorum. Soru sorulursa yapıyor. Sorulmazsa bekliyor.” E22İK

Tablo 3. Çocukların Uzaktan Eğitim Derslerindeki Konuşma Durumu

Kategori	Alt Kategori	Öğrenim Düzeyi:		Ortaokul		İlkokul		Toplam			
		Cinsiyet:		Erkek	Kız	Erkek	Kız	f	%		
		f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Genel Tavrı ve İfade	a. Rahat	4	3.3	1	0.8	6	5	4	3.3	15	12.4
	b. Sessiz-utangaç	6	5	3	2.5	0	0	4	3.3	13	11
	c. Gergin	4	3.3	5	4.1	1	0.8	2	1.7	12	9.9
	d. Sıkılğan	1	0.8	0	0	2	1.7	1	0.8	4	3.3
	e. Sinirli	0	0	1	0.8	0	0	0	0	1	0.8
2. Jest ve Mimik Kullanmama		6	5	5	4.1	6	5	5	4.1	22	18

3. Telaffuz	a. Olumlu	1	0.8	0	0	2	1.7	0	0	3	2.5
	b. Olumsuz	3	2.5	2	1.7	4	3.3	2	1.7	11	9.1
4. Sınırlı sayıda sözcük/cümle kullanma		8	6.6	4	3.3	9	7.4	5	4.1	26	21
5. Fark yok		4	3.3	5	4.1	2	1.7	3	2.5	14	12
Toplam		37	31	26	21	32	26	26	21	121	100

Çocukların uzaktan eğitim derslerindeki konuşmalarının nasıl olduğuna ilişkin 121 görüş alınmış ve bunlar “genel tavır ve ifade”, “jest ve mimik kullanmama”, “telaffuzda değişiklik”, “sınırlı sayıda sözcük/cümle kullanma” ve “fark yok” başlıkları altında kategorilendirilmiştir. Bunlar arasında en fazla görüş bildirilen genel tavır ve ifadeler (f: 45, %37.4) kategorisine olmuştur. Bunu sırasıyla sınırlı sayıda sözcük/cümle kullanma (f:26, %21), jest ve mimik kullanmama (f:26, %18), herhangi bir fark yok (f:14, %12) ve telaffuz farklılığı (f:14, %10.6) izlemiştir.

Genel tavır ve ifade çerçevesinde rahat (f:15, %12.4) tavırlar gösteren öğrencilerin sayısı diğerlerine göre fazladır. İlkokul öğrencilerinin (f:9, %8.3) ortaokul öğrencilerine (f:5, %4.1) göre konuşmalarda daha rahat oldukları görülmektedir. Rahat tavırlı öğrencileri sessiz kalan ve utangaç davranan (f:13, %11) öğrenciler takip etmektedir. Bu davranış özelliğini gösteren ortaokul öğrencileri (f:9, %7.5) ilkokul öğrencilerine (f:4, %3.3) göre daha fazladır. Üçüncü olarak en fazla ifade edilen genel tavır özelliği gerginliktir (f:12, %9.9). Ortaokul öğrencilerinin (f:9, %7.8) konuşmada gergin oldukları, ilkokul öğrencilerine (f:3 %2.5) göre daha fazla belirtilmiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitim derslerindeki konuşmalarda sıkılgan ve sinirli oldukları diğer iki tavidir. Tablonun bu bölümüne bakıldığında konuşmada gergin, sessiz-utangaç olma, sıkılgan ve sinirli olma gibi olumsuz durumların rahat olma gibi olumlu bir duruma göre daha fazla gözlendiği ve ifade edildiği anlaşılmaktadır.

Uzaktan eğitim derslerinin, kelimelerin telaffuzuna olumsuz olarak yansıdığını ifade eden 11 (%9.1), olumlu olarak yansıdığı ifade eden 3 (%2.5) katılımcı ve dolayısıyla bu problemi yaşayan çocuk mevcuttur. Çocukların uzaktan eğitim derslerindeki konuşma durumlarına ilişkin bazı katılımcı görüşleri şöyledir:

“Öğretmenin yönelttiği soruya cevap verdikten sonra oradan ayrılıp arkadaşlarının cevabını dinlemiyor. Öğretmen söz vermedikçe katılmak istememesi hem telaffuz hem de sözcük dağarcığı açısından olumsuzdu.” K22İK

“Yüz yüze eğitimde jest ve mimiklerini daha iyi kullanıyordu, kendini daha anlaşılır ve rahat bir şekilde ifade ediyordu. Uzaktan eğitim sürecinde bu konuda biraz pasif kaldığını düşünüyorum.” K34İK

“Jest mimik kullanımında elbette farklılık var uzaktan eğitimde jest mimik kullanımı yok denecek kadar az oluyor gözler ekranda ve ekranın başında sabit bir şekilde oturuluyor.” K39OE

“Çocuk artık okula gitmediği için farkı kelimeler öğrenemiyor ve bu çocuğun kelime dağarcığını azaltıyor. Çocuk farklı bir şeyler duymadığı için sadece ailesinin kullandığı kelimeleri öğreniyor.” K46İK

“Tabi ki şimdi çocuklar daha çok klavye diliyle konuşup anlamını bilmediği kelimeleri kullanıyor ve eskisinden daha çabuk agresifleşiyorlar.” K57OE

Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4. Türkçe Eğitimiyle İlgili Endişelenme Durumu

Kategori	Alt Kategori	Öğrenim Düzeyi:		Ortaokul		İlkokul		Toplam			
		Cinsiyet:		Erkek	Kız	Erkek	Kız	f	%		
		f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Dil becerilerinde eksiklik	a. Anlama (Okuma-Dinleme)	3	3.1	1	1	3	3.1	3	3.1	10	10.4
	b. Konuşma	5	5.2	6	6.3	3	3.1	4	4.2	18	18.8
	c. Yazma	2	2.1	0	0	2	2.1	4	4.2	8	8.3
	d. Dil bilgisi	1	1.1	0	0	0	0	0	0	1	1.04
Toplam		11	11.5	7	7.3	8	8.3	11	11.5	37	38.6
2. Uzaktan eğitim süreci	a. Motivasyonu sağlayamama	0	0	2	2.1	1	1.04	1	1.04	4	4.2
	b. Derse ilgisizlik	1	1.04	1	1	0	0	1	1.04	3	3.1
	c. Etkileşim azlığı	3	3.1	2	2.08	4	4.2	2	2.08	11	11.5
	d. Teorik eksiklik	1	1.04	1	1	0	0	1	1.04	3	3.1
	e. Uygulama eksikliği	2	2.08	1	1	1	1.04	0	0	4	4.2
	f. Yüzeysel ders işleme	1	1.04	1	1	1	1.04	1	1.04	4	4.2
	g. Genel yetersizlik	2	2.08	1	1	3	3.1	1	1.04	7	7.3
Toplam		10	10.4	9	9.2	10	10.4	7	7.3	36	37.6
3. Kitap okuma alışkanlığının azalması veya bitmesi		1	1.04	3	3.1	3	3.1	4	4.2	11	11.5
4. Sınav temelli kaygı		1	1.04	2	2.1	0	0	0	0	3	3.1
5. Endişe olmadı.		4	4.2	3	3.1	1	1.04	1	1.04	9	9.4
TOPLAM		27	28.1	24	25	22	22.9	23	24	96	100

Tablo 4, "Türkçe dersleriyle ilgili uzaktan eğitim sürecindeki endişeler" temasına ait 96 görüşten elde edilmiş 5 farklı kategoriye göstermektedir. Dil becerilerindeki eksikliğin 37 (%38.6) çocuk, uzaktan eğitim sürecinden kaynaklı eksikliklerin 36 (%37.6) çocuk adına süreç içerisinde katılımcılar tarafından en fazla belirtilen ifadeler olmuştur.

Dil becerileri arasında eksikliğin en fazla konuşma becerisinden (f:18, %18.8) kaynakladığı görülmektedir ve ortaokul öğrencileri (f:11, %11.5) lehine bir dağılım söz konusudur. İkinci olarak anlama becerilerine (konuşma ve dinleme) (f:10, %10.4) ilişkin endişeler mevcuttur. Yazma becerisindeki eksikliğin 8 (%8.3) çocukta görüldüğü ve bunların da çoğunun ilkokul (f:6, %10.1) öğrencilerinde görüldüğü anlaşılmaktadır. Dil bilgisi öğrenme alanında eksiklik yaşadığı düşünülen 1 öğrenci bulunmaktadır.

Türkçe derslerinin uzaktan eğitim sürecindeki işlenişinden kaynaklı hissedilen en önemli eksiklik etkileşim azlığı (f:11, %11.5) olmuştur. Bunu süreçteki genel yetersizliklere bağlayan 7 (%7.3) görüş takip etmektedir. Türkçe derslerinde uzaktan eğitim sürecinden kaynaklı endişe yaratan diğer olumsuzluklar ise uygulama eksikliği (f:4, %4.2), yüzeysel ders işleme (f:4, %4.2), motivasyon sağlayamama (f:4, %4.2), teorik eksiklik (f:3, %3.1) ve derse karşı ilgisizlik (f:3, %3.1) oluşturmaktadır. Bunların öğrenim düzeyi ve cinsiyete göre dağılımı benzerdir.

Covid-19 süreciyle birlikte Türkçe derslerinde önemli bir yere sahip kitap okuma alışkanlığının azalması veya bitmesi durumu 11 (%11.5) çocuk için ifade edilmiştir. Bu durumdaki ilkököl öğrencilerinin (f:7, %7.3) sayısı ortaokul öğrencilerinin (f:3, %3.1) sayısından daha fazladır.

Sınav temelli kaygı yaşayan öğrenci sayısı 3'tür (%3.1) ve bunların tamamı ortaokul öğrencisidir.

Covid-19 sürecinde Türkçe eğitimi açısından herhangi bir endişeye gerek görülmeden 9 (%9.4) çocuk vardır ve bunların çoğu (f:7, %7.3) ortaokul öğrencisidir. Katılımcıların uzaktan eğitim kapsamındaki Türkçe dersleri için endişelendiği durumlara ilişkin bazı görüşler şöyledir:

"Okul yokmuş gibi davranıp kitap okumuyor. Bu nedenle düzgün cümle kuramıyor. Herhangi bir şey okurken de heceleyerek okuyor. İlerleyen zamanlarda düzelmez diye endişeleniyorum." K16İK

"Çocuğun dikkati dağılıyor. Anlamadığını sormadığı dersten kopuyor." K17İK

"Yeni tip soru (sözel mantık) bazen çocuğumu zorluyor." K24OE

"Türkçe dersleriyle alakalı bir problemimiz yok. Dersi seviyor ve ilgiyle takip ediyor." K36OK

"Arkadaşlarından ayrı kaldığı için genellikle iletişime kapalı bir durumda evde online oyunlar oynuyor. Ayrıca derslere az katılım gösterdiği için Türkçe eğitiminde ciddi bir aksama olabilir." K37OE

"Evde olması ve benim de evde olmam daha iyi oldu. Ben anlatıyorum Türkçe derslerini daha iyi kavraması için yardımcı oluyorum." K42İE

"Rol model olarak sınıfındaki Türkçe öğretmenini alamaması." K70İE

"Geçen seneye göre kitap okuma alışkanlığı son derece azaldı, ekran bağımlılığı arttı canlı derslerin dışında discord isimli uygulama üzerinden arkadaşlarıyla konuşuyor ve oyun oynuyorlar oyun dili de Türkçesine olumsuz yansıyor." K76OE

"Kızımın sınıfı küçük olduğu için (13 kişi) endişelerim yok çünkü öğretmen her çocuğa vakit ayırabiliyor." K81OK

Tablo 5. Türkçe Eğitimiyle İlgili Endişeleri Giderme Durumu

Kategori	Alt Kategori	Öğrenim Düzeyi:		Ortaokul		İlkokul		Toplam			
		Cinsiyet:	Erkek	Kız	Erkek	Kız	f	%			
1. İletişim	a. Ortak zaman geçirme	f	%	f	%	f	%	f	%		
	b. Öğüt verme	7	7.3	6	6.3	3	3.1	1	1.04	17	17.7
	c. Arkadaşları ve akrabayla iletişim	2	2.1	2	2.1	3	3.1	0	0	7	7.3
	d. Öğretmen ile iletişim	0	0	1	1	1	1	3	3.1	5	5.2
	Toplam	3	3.1	1	1	0	0	3	3.1	7	7.3
2. Derslere yardımcı olma	12	12.5	10	10.4	7	7.2	7	7.24	36	37.5	
3. İnternette yardım alma	7	7.3	7	7.3	6	6.3	3	3.1	23	24	
4. Eğitici oyunlar	1	1	0	0	0	0	1	1.04	2	2.1	
5. Kitap okutma	0	0	1	1	1	1	2	2.1	4	4.2	
6. Bir şey yapmıyor	10	10	6	6.3	5	5.2	5	5.2	26	27.1	
TOPLAM	3	3.1	1	1	0	0	1	1.04	5	5.2	
		33	34	25	26	19	20	19	19.8	96	100

Tablo 5, "Türkçe Derslerine İlişkin Katılımcıların Endişelerini Giderme Durumu" temasına ilişkin ulaşılan 96 görüş ve 6 farklı kategoriye göstermektedir. Covid-19 sürecinde katılımcılar en fazla farklı şekil ve kişilerle iletişim (f:36, %37.5) kurma yolunu seçtiğini ifade etmiştir. Bunlar arasında en fazla tercih edilen ortak zaman geçirme (f:17, %17.7) olmuştur. Ortak zaman geçilen çocuklar çoğunlukla ortaokul (f:13, %13.6) öğrencileridir. 7 öğrenci (%7.3) için öğüt verme şekliyle iletişim kurulduğu görülmektedir ve bunlar arasında ilkökula devam eden kız öğrenciler yoktur. Türkçe derslerindeki olumsuz durumları gidermek için seçilen bir diğer iletişim yöntemi de öğretmenle (f:7, %7.3) iletişimidir. Çocuklarını arkadaş ve akrabalarıyla konuşturarak iletişim kurduklarını ve böylece Türkçe derslerindeki konuşma eksikliğini giderdiğini ifade eden 5 (%5.2) katılımcı bulunmaktadır.

Türkçe derslerindeki eksikliği çocuğuna kitap okutturarak gidermeye çalıştığını ifade eden katılımcı sayısı 26'dır (27.1) ve bunların çocukları çoğunlukla ortaokul (f:16, %16.3) öğrencisidir.

Türkçe derslerindeki eksikliği kendi imkân ve bilgisiyle çocuğuna ders çalıştırarak gidermeye çalışan 23 (%24) katılımcı ve dolayısıyla çocuk bulunmaktadır. Bu çocukların çoğu ortaokul (f:14, %14.3) öğrencisidir. Çocukla birlikte eğitici oyunlar oynayarak (f:4, %4.2) ve internetten yardım alarak (f:2, %2.08) çözüm üreten katılımcılar da bulunmaktadır. Endişelerini gidermek için herhangi bir şey yapmayan 5 (%5.2) katılımcı ve dolayısıyla çocuk vardır. Katılımcıların uzaktan eğitim kapsamındaki Türkçe dersleri için endişelerini gidermeye yönelik çözümlerine ilişkin bazı görüşler şöyledir:

"Hikâye okuma saati yapıyoruz bazen üniversite okuyan tanıdıklar ile görüntülü konuşma sağlıyorum." K10E

"Sosyal medyada takılma süresini azaltmaya çalışıp olabildiğince kitap okutuyoruz." K26OE

"Kitap okumanın faydalarını ve önemini anlatmaya çalışıyorum ve okuma saatleri düzenliyorum." K27OK

"Şu an bir şey yapamıyoruz ama ilerleyen süreçte özel öğretmen tutmayı düşünüyoruz." K55OE

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 6. Covid-19 Sürecinin Çocukların Konuşma Becerisini Etkileme Durumu

Kategori	Öğrenim Düzeyi:		Ortaokul		İlkokul		Toplam			
	Cinsiyet:		Erkek	Kız	Erkek	Kız	f	%		
Olumlu	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olumsuz	1	1.2	1	1.2	2	2.41	2	2.41	6	7.23
Hem olumlu hem de olumsuz	17	20	12	14.5	14	16.9	13	15.7	56	67.5
Etki olmadı	4	4.8	1	1.2	1	1.2	3	3.61	9	10.8
Toplam	2	2.4	3	3.61	3	3.61	4	4.82	12	14.5
	24	29	17	20.5	20	24.1	22	26.5	83	100

Tablo 6'da Covid-19 sürecinin çocukların konuşma becerisini etkileme durumu gösterilmiştir. Hakkında görüş alınan 83 çocuktan 56'sının (%67.5) konuşma becerisi, süreçten olumsuz olarak etkilenmiştir. 12 (%14.5) çocuğun etkilenmediği, 9 (%10.8) çocuğun hem olumlu hem de olumsuz olarak etkilendiği, 6 (%7.2) çocuğun ise süreçte olumlu değişiklikler gösterdiği belirtilmiştir. Etkilenme durumunun dağılımında öğrenim düzeyi ve cinsiyet açısından önemli bir farklılık yoktur.

Tablo 7. Çocukların Konuşma Becerisindeki Farklılıklar

Kategori	Alt Kategori	Öğrenim Düzeyi:		Ortaokul		İlkokul		Toplam	
		Cinsiyet:	Erkek	Kız	Erkek	Kız	f	%	
1.Olumlu	a. Argo, küfür kullanımında azalma	f	%	f	%	f	%	f	%
	b. Konuşmaya dikkat etme	1	0.5	0	0	0	0	1	0.5
	c. Konuşma süresinde artma	0	0	2	1	0	0	1	0.5
	Toplam	3	1.4	3	1.4	4	1.9	5	2.4
2.Olumsuz	a. Konuşma konularında azalma	4	1.9	5	2.4	4	1.9	7	3.3
	b. Konuşma süresinde azalma	14	6.7	11	5.2	9	4.3	10	4.8
	c. Konuştuğu kişilerde azalma	15	7.1	6	2.9	5	2.4	3	1.4
	d. Sınırlı sayıda sözcük kullanma	15	7.1	12	5.7	7	3.3	7	3.3
	e. Sanal ortam ve medyadan etkilenme	9	4.3	6	2.9	8	3.8	6	2.9
	f. Ağız özelliğiyle konuşma	1	0.5	1	0.5	3	1.4	0	0
	g. Sözcükleri yanlış telaffuz etme	0	0	2	1	0	0	6	2.9
	h. Genel olarak olumsuz	4	1.9	2	1	4	1.9	3	1.4
	Toplam	6	2.9	6	2.9	6	2.9	3	1.4
	TOPLAM	64	30	46	22	42	20	38	18
	68	32	51	24	46	22	45	21	

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi Covid-19 sürecinin konuşma becerisini hangi açılardan etkilediğine ilişkin 210 görüş alınmıştır. Bunlardan 190'ı (%90) olumsuz durumları, 20'si (%9.5) ise olumlu durumları ifade eden görüşlerdir. Tespit edilen olumsuz durumlar arasında en fazla konuşma konularında azalma (f:44, %21) ve konuştuğu kişilerde azalma (f:41, %20) durumunun yaşandığı görülmektedir. Her iki durumda da ortaokul öğrencilerinin sayısı ilkökul öğrencilerinin sayısından fazladır. Konuşma süresinde azalma ve sınırlı sayıda sözcük kullanma eşit sayıda (f:29, %14) ifade edilmiştir. Burada çocukların bazı kavram ve kelimeleri daha sık kullandığı bilgisine ulaşılmıştır. Bu kelimelerden oluşan kelime bulutu Şekil 1'de verilmiştir:

Şekil 1. Covid-19 Süreciyle Birlikte Çocukların En Fazla Kullandığı Kavram ve Kelimeler

Şekil 1'de görüldüğü gibi Covid-19 süreciyle birlikte çocukların en fazla kullandığı kelimeler sırasıyla pandemi, maske, koronavirüs, virüs, salgın, aşı, zoom, temizlik, mesafe, hastalık, EBA, covid, yasak, uzaktan eğitim, hijyen,

Fahrettin Koca, dezenfektan, ders, Çin, bağlantı, yoğun bakım, yıkamak, yarasa, yaklaşma, vaka sayısı, vaka, telefon, teknoloji, tablet, sosyal mesafe, sokağa çıkma yasağı, sıkılmak, sanal sınıf, ölüm, öğretmen, online ders, normal, ne, mikrofon, korku, kolonya, kısıtlama, kaygı, internet, hayır, hasta, evet, entube, endişe, el, dışarı çıkmak, bilim kurulu, bilgisayar, annedir.

Tablo 8'deki olumsuzluklardan biri olan konuştuğu kişilerde azalma durumu, ortaokul öğrencilerinde (f:27, %12.8) ilkokul öğrencilerine (%14, %6.6) nazaran çok daha fazladır. Covid-19 süreciyle birlikte sözcüklerin telaffuzunu yanlış yapmaya başlayan 13 (%6.2) öğrenci bulunmaktadır. Standart Türkçe yerine ağız özellikleriyle konuşan 8 (%6.2) öğrenci vardır ve bunların tamamı kız öğrencilerdir. Sanal ortam ve medyadaki uygun olmayan örneklerden etkilenerek konuşmasında olumsuzluklar olduğu ifade edilen 5 (%2.4) öğrenci bulunmaktadır. 21 (%10) öğrenci için genel olarak konuşma problemleri yaşandığı ifade edilmiş olumsuzluklar özel bir nedene bağlanmamıştır.

Covid-19 sürecinin çocuğun konuşmasında olumlu etkiler yaptığını ifade eden görüşler incelendiğinde ilk sırayı konuşma süresindeki artışın (f:15, %7.1) aldığı görülmektedir. Eskiye nazaran konuşmasına daha fazla dikkat ettiği ifade edilen 3 (%1.4) öğrenci vardır. 2 öğrencinin argo ve küfür kullanımında azalma yaşanması Covid-19 sürecinin konuşmaya olumlu etkileri olarak göze çarpmaktadır. Konuya ilişkin bazı görüşler şöyledir:

"Daha konuşkan, daha sorgulayıcı, pandemi, eğitim, can sıkıntısı gibi konuları konuşma artıyor." K7İE

"Ev ortamı okul ortamına göre biraz daha rahattır. Bu yüzden oğlum konuşurken rahat davranır. Ama okul ortamında kelimeleri seçerek konuşur." K12OE

"Yüz yüze olarak sadece ailesiyle iletişim kurduğundan içine kapanıp zaman zaman konuşmamayı tercih etmektedir." K18OK

"EBA, İnternet gibi sanal alemde kullanılan kelimeleri daha çok öğreniyoruz. Daha çok İnternette vakit geçiriyor. Ve kimseyle konuşmuyor. Anne, baba, kardeş dışında fazla iletişim yok." K19İK

"Süresi değişti önceden anlatacak bir sürü şey biriktirip gelirdi eve şu an hep beraber olduğumuz için anlatacak konuları kısıtlandı." K21İK

"Covid sürecinde evde daha fazla vakit geçirdiğinden tablet kullanımı arttı ve izlediği videolardan öğrendiği yeni kelimeler oldu ve bunları kullanmaya başladı." K22İE

"Okuldaki arkadaş ortamından ve derslerinden bahsediyordu bana. Tüm gün evde olmasından dolayı sadece telefonda vakit geçiriyor." K83OK

"Konuştuğu konular çok sınırlı, anlatacak olay bulamadığı için sınırlı kalıyor." K80OK

"Konularda değişiklik oldu. Özellikle virüsten, hastalıktan, ölümden daha çok bahsetmeye başladı." K64OE

"...bunun yanında öğrencinin çevresinde iletişimde bulunabileceği kişilere bakılırsa sadece 10 kişi ile sınırlı bunlar da yaş seviyesi farklı olduğu için konuşma durumu çok nadir denk gelen kişilerdir." K47OK

"Covid salgınından dolayı mı yoksa ergenlikten mi bilemiyorum. Arkadaşlarıyla sürekli alakasız muhabbetler ediyorlar. Bir isyankârlık var. Kısa cevap veriyor. Yaptım, yapmadım gibi..." K31OK

"Sanal ağızla konuşmaya başladı, konuşma süresi arttı, uzaktan eğitim konusunda yardım almaya başlayınca konuştuğu kişiler de artmaya başladı." K28OE

"Telaffuzu farklılaşıyor. Günlük olarak kullandığı ağız özelliğinin dışında İstanbul Türkçesine kayış oluyor. Bunun yanında sözcük dağarcığında da azalma oluyor." K30E

Tablo 8. Maske Kullanımı ve Mesafe Kuralının Çocukların Konuşma Becerisini Etkileme Durumu

Durum	Öğrenim Düzeyi: Cinsiyet:	Ortaokul				İlkokul				Toplam	
		Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	f	%		
Etkilemedi	Alt durum	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
	İyi	11	13.3	7	8.4	7	8.4	8	9.6	33	40
	Kötü	1	1.2	3	3.6	1	1.2	1	1.2	6	7
		13	15.7	10	12	11	13	10	12	44	53
Toplam		25	30.1	20	24	19	23	19	23	83	100

Tablo 8, çocukların maske ve mesafe kuralına göre hareket etmelerinin konuşmasını etkileyip etkilemediği üzerinedir. Bu durumdan olumsuz olarak etkilenen 44 (%53) çocuk vardır. Çocukların %40'ının (f:33) etkilenmediği, %7.2'sinin (f:6) ise olumlu olarak etkilendiği belirtilmiştir. Konuya ilişkin bazı katılımcıların görüşler şunlardır:

"İlk zamanlar ağızda maske varken konuşmaması gerektiğini düşünüyordu. Çok elzem bir durumda maskesini indirip o şekilde konuşuyordu. Fakat bir süre okula gitme şansı olmuştu o süreçte bu durumdan kurtuldu. Daha sonrasında maske konuşmasına engel bir durum yaratmadı". K35İK

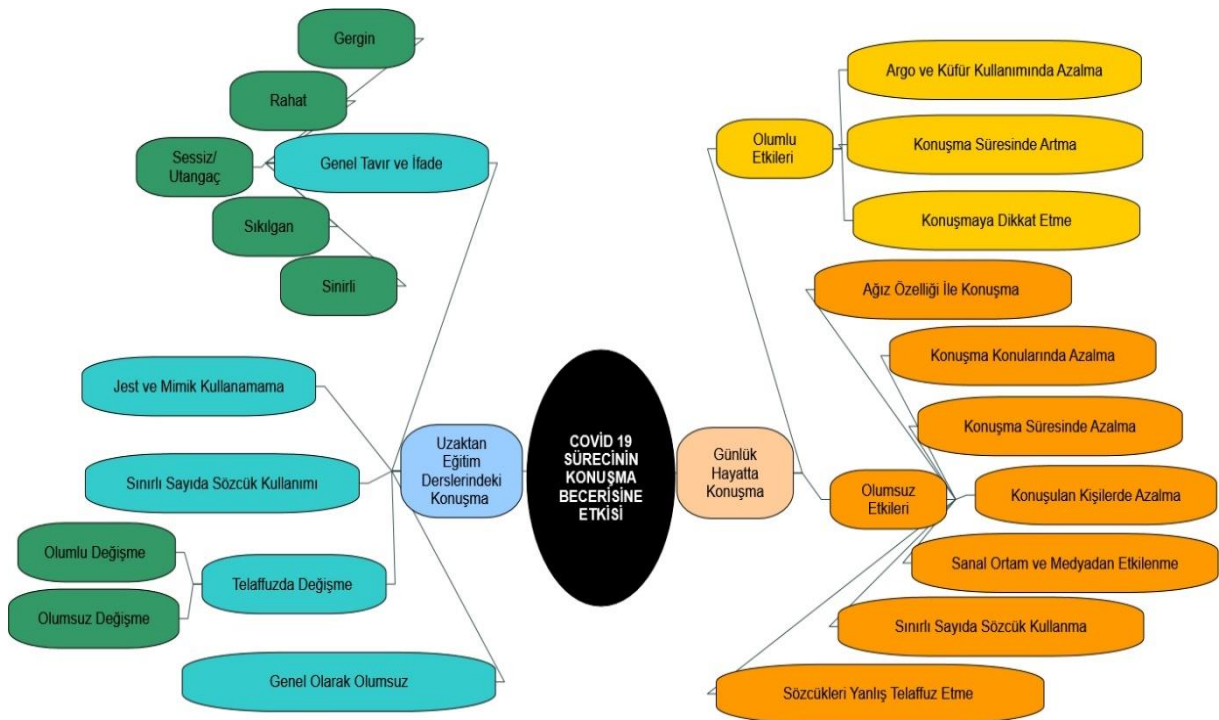
"Maske takılınca bazen sessizleşebiliyor." K50İE

"Maske takınca konuşmaması gerektiğini düşünüyor ve konuşmuyor." K38İE

"Arkadaşlarına uzak durduğu için daha anlaşılır ve net konuşuyor." K6İE

TARTIŞMA ve SONUÇ

Covid-19 sürecinin uzaktan eğitim ve günlük hayatta çocukların konuşma becerisine etkilerinin incelendiği bu çalışmada katılımcılardan alınan görüşler doğrultusunda oluşan temalar, sürecin konuşmaya etkisini genel olarak ortaya koymaktadır. Covid-19 sürecinin konuşma becerisine etkisinin genel yapısı şöyledir:

Şekil 2. Covid-19 Sürecinin Konuşmaya Etkisi

Araştırmanın genel bulgularını yansıtan bu şekle göre, Covid-19 süreci, uzaktan eğitim ortamında ve günlük hayatta çocukların konuşmalarını -olumsuz tarafı daha ağır basmakla birlikte- hem olumlu hem de olumsuz olarak farklı açılardan etkilemiştir.

Araştırmanın iki maddeden oluşan birinci alt bulgusunun ilkinde Covid-19 süreciyle başlayan uzaktan eğitim derslerinde çocukların farklı davranış özellikleri gösterdikleri tespit edilmiştir. Çocukların çoğu derslerin gereklerini yerine getirmekte ve olağan davranış özellikleri göstermektedir. Bunun yanında etkin ve istekli oldukları ifade edilen çocuklar da vardır. Uzaktan eğitim derslerinde çocuklar tarafından sergilenen olumsuz davranış özellikleri ise isteksiz olma ve sessiz kalmadır. İstekli, isteksiz veya etkin olma durumları öğrenim düzeyi ve cinsiyet açısından farklılık göstermektedir. Ortaokul öğrencileri daha isteksiz davranışlar sergilerken ilkökul öğrencileri ve erkek çocukları uzaktan eğitim derslerinde daha etkin bir görüntü sergilemektedir.

Birinci alt bulgunun ikinci maddesinde, uzaktan eğitim derslerine konuşma becerisi açısından bakıldığında çocuklarda gözlenen genel tavır ve ifadelerin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bunlar rahat olma, sessiz ve utangaç olma, gergin olma, sıkılgan olma ve sınırlı değildir. Bu tavırlar olumlu ve olumsuz olarak kümelendirildiğinde çocukların çoğunlukla konuşmalarında olumsuz tavırlar sergiledikleri anlaşılmaktadır. Benzer bir sonuç Orgilés, Delveccio, Mazzeschi ve Espada (2020) tarafından 3 ila 18 yaşları arasında değişen İtalyan ve İspanyol çocukların 1143 ebeveyni ile yapılan bir çalışmada da ortaya konmuştur. Burada ebeveynlerin %85,7'sinin karantina sırasında çocuklarının duygusal durumunda ve davranışlarında değişiklikler algıladığı ifade edilmiş, en sık görülen semptomların konsantre olma zorluğu, can sıkıntısı, sinirlilik, huzursuzluk, yalnızlık hissi ve endişe hissi olduğu belirtilmiştir. Yine, Jiao ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan çalışmada, Covid-19

sürecinde Çin’de yaşları 3 ila 18 yaş arasında 320 çocuğun aşırı duygusal bağıllık, rahatsızlık, sinirlilik, öfke ve dikkatsizlik yaşadıkları bildirilmiştir.

Birinci alt bulgudan çıkan bu iki sonuç karşılaştırıldığında çocukların uzaktan eğitim derslerinde olumlu davranış özellikleri göstermesine rağmen konuşma becerisi söz konusu olduğunda daha çok olumsuz tavırlar sergiledikleri anlaşılmaktadır. Buna derslerde jest ve mimikleri kullanamama, sözcükleri yanlış telaffuz etme ve sınırlı sayıda sözcük/cümle kullanma gibi olumsuzluklar da eklenince çocukların kendilerini uzaktan eğitim derslerinde sözel olarak yeterince ifade edemedikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Bu sonuç, uzaktan eğitim uygulamalarının önemli avantajlarının olduğu veya en azından geleneksel eğitimle aynı etkililiğe sahip olduğu sonucuna ulaşan farklı çalışmalarla (Verduin & Clark,1991; Arbaugh, 2000, Russell,1999; Motiwalla & Tello, 2000, Eygü & Karaman, 2015; Keskin & Özer Kaya, 2020; Kürtüncü & Kurt, 2020) zıtlık göstermektedir. Bunun temel nedeni bu çalışmaların yüksek öğretim düzeyindeki öğrencilerin uzaktan eğitim sürecini kapsıyor olmasıdır. Covid-19 sürecinde ilkokullardaki çevrim içi öğrenme durumunu araştıran Fauzi ve Khusuma’nın (2020) çalışmasında öğretmenlerin %80’inin uzaktan eğitim sürecindeki çevrim içi etkinliklerden memnun olmadığı sonucuna varması araştırmamızın sonucuyla benzerlik göstermektedir. Benzer olarak Özgül, Ceran ve Yıldız (2020) da uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğretmenlerinin yakındığı konuların başında isteksizlik ve iletişimsizliğin geldiğini yaptıkları çalışmada vurgulamaktadır. Sonuç olarak, öğrenim yaşamının tamamının uzaktan eğitim hâline dönmesi, sosyal bir araç olan iletişim ve konuşmayı olumsuz yönde etkilemiştir. Bu açıdan uzaktan eğitimin, geleneksel eğitimin sağladığı sosyalliği sağlayamadığı anlaşılmaktadır. Uzaktan eğitim, eğitimin sadece bir parçası, hatta küçük bir parçası olmalıdır.

Araştırmamızın ikinci alt bulgusunda yer alan uzaktan eğitim kapsamındaki Türkçe dersleri için duyulan endişeler, aslında yaşanan problemlerin varlığını ortaya koymaktadır. Başta konuşma becerisi olmak üzere dil becerilerindeki eksiklikler, uzaktan eğitim sürecinde çocuğun motivasyonunun sağlanamaması, derse olan ilgisizlik, etkileşim azlığı, teorik bilgi ve uygulama eksikliği, yüzeysel ders işleme, kitap okuma alışkanlığının azalması veya bitmesi problemleri, Türkçe dersleri özelinde endişelerin temelini oluşturan problemlerdir. Konuşma becerisinden kaynaklanan endişeler, ortaokul öğrencilerinde daha fazla görülmektedir. Bu durumu çocukların dil gelişimindeki farklılıklarla açıklamak mümkündür. İlkokul öğrencileri yaşları itibariyle ben merkezli bir dönemdedir ve sosyal çevreden bağımsız olarak kendi kendilerine monologlar geliştirerek dili kendisi için kullanır. Yalnız oldukları durumlarda bile konuşma yoluyla dilsel üretimi devam ettirirler (Piaget, 1938, Baştürk, 2004). Ortaokul döneminde ise toplumsallaşan dil kullanımı ön plandadır ve çocuk dili bir başkası için kullanır. Bu yaş grubundaki çocukların dili toplumsal alanda kullanamaması, ebeveynler tarafından da fark edilen bir probleme dönüşmüştür. Bir diğer endişe veya problem olan çocukların artık kitap okumaması durumu ise konuşma becerisinin tetikleyici olma özelliğiyle açıklanabilir: Sözel olarak üretimde bulunmayacağını düşünen çocuk, alıcı dil becerilerinden okumaya da ihtiyaç duymamaktadır.

Keskin ve Özer Kaya (2020) tarafından yapılan çalışmada da web tabanlı uzaktan öğrenme sürecinde öğrencilerin kendilerini yeterince ifade edemediklerinin ve dinledikleri konuları çabuk unuttuklarının vurgulanması, bu

araştırmayla benzerlik göstermekte ve uzaktan eğitim modelinin dezavantajlarının bulunduğunu göstermektedir. Bu araştırmanın sonucunu destekleyen bir diğer çalışma da Hartshorn ve McMurry (2020) tarafından yapılmış ve uzaktan öğrenme yoluyla İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma becerisinde ilerleme kaydedemediği ifade edilmiştir. Alawamleh, Al-Twait ve Al-Saht (2020) de yaptıkları çalışmada öğrencilerin web tabanlı öğrenmede yeterince etkileşime geçemediklerini ve her fırsatta yüz yüze eğitimle karşılaştırmalar yaptıklarını dile getirmektedir. Özer ve Suna'nın (2020) farklı kaynaklardan aktardığına göre "Uzaktan eğitim, öğrencilerin okulda sahip olduğu sosyal çevreyi ortadan kaldırmakta ve bu nedenle önemli sınırlılıklar doğurmaktadır. Özünde "sosyo-bilişsel ve etkileşimli bir süreç" olarak tanımlanan öğrenmenin içerdiği sosyal boyut uzaktan eğitim sistemlerinde sınırlanmaktadır. Konuşma öğretilen bir beceri değil, aksine uygulama ve eğitimle gelişen bir beceridir (Yalçın, 2002). Eğitimde sosyal çevrenin sınırlanması ile öğrenciler diğer öğrencilerin soruları aracılığıyla veya diğer öğrencilerle etkileşim kurarak akran eğitimi yoluyla öğrenme gibi etkili yolları kullanamamaktadır. Bu durum, uzaktan eğitimde öğrencilerin diğer öğrenciler ile etkileşiminden doğan motivasyonel unsurlardan ve rekabetten uzakta kalmasına yol açmakta, eğitime yönelik motivasyonlarının düşmesine neden olabilmektedir (Özer & Suna 2020:177).

Bu problem ve endişelere karşı ebeveynler farklı çözümler üretmektedirler: Çocuklarla ortak zaman geçirerek veya onlara öğüt vererek iletişim kurma, onları akraba ve arkadaşlarıyla konuşturma, öğretmenleriyle iletişim kurdurma, derslerinde yardımcı olma ve kitap okutma en çok tercih edilen çözüm yollarıdır. Ancak bu çözüm yollarının etkililiği tartışma konusudur. Covid-19 sürecinin öncesindeki normal zamanlarda, eğitimin ara dönemi olan 2 aylık yaz tatillerinde bile öğrenmeyle ilgili pek çok kayıpla okula dönen birçok öğrencinin (Alexander, Entwisle & Olson, 2007), yaklaşık bir yıldır yaşadıkları kayba ebeveynlerin nasıl yeterli oldukları ve eksiklerin nasıl giderileceği önemli bir soru işaretidir.

Araştırmanın üçüncü alt bulgusu Covid-19 sürecinin çocukların konuşma becerisine etkileriyle ilgilidir. Konuşma becerisinin gelişmesi, psikoloji, sosyal psikoloji, davranış bilimleri, iletişim bilimleri gibi bilimlerle doğrudan ilişkilidir (Ünalın, 2007). Çocukların çoğunun konuşma gelişimi süreçten olumsuz olarak etkilenmiştir. Az sayıda olmakla birlikte Covid-19 sürecinden etkilenmeyen veya konuşma becerisinin gelişiminde ilerleme kaydeden çocuklar da vardır. Covid-19 sürecinde çocukların konuştukları konular ve konuşma süreleri azalmıştır. İnsan; toplum ilişkilerini düzenlemek, toplumda bir yer edinmek, kendini çevresindekilere anlatabilmek, herhangi bir konu hakkında bilgi vermek; duygu, düşünce ve fikirlerini açıklayabilmek gibi çeşitli sebeplerle sık sık konuşma eylemine başvurmak zorundadır (Doğan, 2009). Ancak bu araştırmanın sonuçları, Covid-19 sürecinde çocukların bu imkâna sahip olmadıklarını göstermektedir. Bu da Julka-Anderson'un (2020) belirttiği gibi iletişim becerilerimizi yeniden gözden geçirmemiz gerektiğini ortaya koymaktadır.

Covid-19 sürecinde çocukların konuştukları kişilerde de önemli oranda azalma vardır ve bunlar genellikle aile veya akrabalarıdır. Covid-19 süreci, Kurdayoğlu'nun (2003) konuşma becerisiyle ilgili verdiği, bireysel ve toplumsal hayatta önemli bir yer tutan beceri olduğu bilgisini somutlar niteliktedir ve konuşma becerisinin ne kadar dışa dönük bir beceri olduğunu da gözler önüne sermiştir. Çocukların sınırlı sayıda insanla iletişim kurmaları, standart

Türkçe yerine ağız özellikleriyle veya sanal ortamdan ve medyadan öğrendikleri dille ve sınırlı sayıda kelime kullanarak konuşmalarına neden olmuştur. Bu da yanlış telaffuzları beraberinde getirmektedir. Konuşma organlarının tam olarak şekillenmesi ve yerine oturması ile boğumlama alışkanlıkları ortaokul çağlarında kazanılmaktadır (Göğüş, 1978). Ruh bilim, ağız düzeltme eğitiminin çocuklukta ya da erginlik (12-18) yaşında başarılı olabileceğini; çünkü insanın sözcük dağarcığının bu yaşlarda oluştuğunu ortaya koymaktadır (Doğan, 2003).

Covid-19 süreci çocukların konuşma becerisini genelde olumsuz olarak etkilese de tersi etkilerin yaşandığı çocuklar ve durumlar da olmuştur. Argo ve küfür kullanımındaki azalma, konuşmasına dikkat etme ve konuşma süresini arttırma Covid-19 sürecinin olumlu etkileri olarak değerlendirilmektedir.

Covid-19 sürecinin önemli kurallarından ikisi maske kullanma ve sosyal mesafeye dikkat ederek iletişim kurmadır. Her ikisi de konuşma becerisini doğrudan etkileyen durumlar olmuştur. Çocukların yarısından fazlası bu durumdan iyi veya kötü etkilenmiştir. Direk Tecirli, Ucu ve Özel'in (2020), Covid-19 sürecindeki İzolasyon, karantina ve sosyal mesafenin insanların ruh sağlığını olumsuz yönde etkilediğini vurguladıkları kuramsal çalışmadaki bilgiler, bu araştırmayla somut olarak gözler önüne serilmiştir. Sosyal etkileşim, dil gelişimi için gereklidir. Sosyal uzaklaşma önlemleri ve büyük grup toplantılarındaki kısıtlamalar, okul çağındaki çocukların akranlarıyla anlamlı, kişisel etkileşimlere sahip olmalarını etkilemiştir. 'Akran konuşması', pragmatik gelişimin önemli bir bileşenidir. Bu, bir konuşmacının sözlerinin ardındaki ima edilen anlamı kavramak ve anlamak gibi konuşma becerilerini içerir. Maskeler ayrıca yüz ifadeleri yoluyla sağlanan sosyal ipuçlarını da gizleyebilir. Sanal ve hibrit okulların ortaya çıkması, nihayetinde, eş zamansız olarak veya sanal ekranlar aracılığıyla değil, konuşma ve sosyal becerileri kişisel olarak kullanmak için daha az fırsata yol açacaktır." (Charney, Camarata & Chern, 2020).

ÖNERİLER

Araştırmamanın bulguları ve literatürdeki tespitlerden hareketle -öneri niteliğinde- aşağıdaki genel sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Uzaktan eğitim, genel eğitim ve konuşma eğitimi açısından olumludan çok olumsuz etkiler barındıran bir süreçtir. Bu açıdan uzaktan eğitim, çocukların öğrenme yaşamlarının bütünü değil sadece bir parçası olmalıdır.
2. Türkçe derslerinin temel amaçlarından biri, iletişimin temel ögesi olan konuşma becerisinin çocuklara kazandırılmasını sağlamaktır. Ancak Covid-19 sürecinde sunulan eğitimle bunun sağlanamadığı ortadadır. Bu anlamda öğretmenler, konuşma kazanımlarına ilişkin etkinlikleri sistemli ve bilinçli olarak derslerinde kullanmalıdır. Konuşma etkinlikleri sadece ders içi etkinlik olarak kalmamalı, göreve dayalı öğretim yöntemiyle günlük hayata da entegre edilmeli, öğretmen-veli iş birliğiyle öğrencilerin farklı konularda, daha fazla kelime ve süreyle konuşabilmeleri sağlanmalıdır.

3. Öğrencilerin konuşma becerileri, tüm şartlar normalken de birçok olumsuzluk içermekteydi. Onlu yıllardan beri, teknolojik araç gereçler başta çocuklar olmak üzere tüm bireyleri esir almış, iletişimi ve konuşmayı olumsuz yönde etkiler olmuştu. Buna asosyal bir süreç olan Covid-19 küresel salgını da eklenince iletişim ve konuşmanın tamamen durma noktasına geldiği görülmektedir. Sürecin ne zaman normalleşeceğinin belli olmadığı göz önüne alındığında öğretmen ve veliler, çocuklarını yeni iletişim becerilerine hızlı bir şekilde entegre etmelidir.

4. Son olarak, araştırmanın spesifik sınırlamalarından bahsetmek mümkündür. Pandemi süreci halen devam etmekte olduğundan, sürecin çocukların konuşma becerileri üzerindeki etkisinin yönünü ortaya çıkarmak mümkün değildir. Bu nedenle, araştırma sonuçları, pandeminin dil gelişimi üzerindeki etkilerinin sınırlı bir süre zarfındaki kısmını kapsamaktadır. Pandeminin seyri göz önüne alındığında, gelecekte benzer çalışmalar yapılarak pandeminin dil gelişimi ve becerileri üzerindeki etkilerini daha net bir şekilde göstermek mümkün olabilir. Ek olarak, pandeminin çocukların dil gelişimi üzerindeki yansımalarını ebeveynlerin görüşlerine dayanarak almak, araştırma için bir sınırlama getirmektedir. Ebeveynlerin çocukları hakkında önyargılı veya sınırlı gözlem yapma olasılığı da önemli bir sınırlamadır. Bu anlamda, öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerini almak, gelecekteki çalışmalarda bu sınırlamanın üstesinden gelmek açısından bir çözüm olabilir.

ETİK METNİ

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Araştırmanın etik kurul onayı araştırmaya başlamadan önce Akdeniz Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan alınmıştır (Karar No: 01.03.2021/67).

Yazarın Katkı Oranı Beyanı: Araştırmacının bu çalışmaya katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

Akdemir, O. (2011). Teaching math online: Current practices in Turkey. *Journal of Educational, Technology Systems, 39* (1), 47- 64.

Alawamleh, M., Al-Twait, L.M., & Al-Saht, G.R. (2020), "The effect of online learning on communication between instructors and students during Covid-19 pandemic", *Asian Education and Development Studies*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/AEDS-06-2020-0131>.

Alexander, K., Entwisle, D., & L. Olson (2007), Lasting Consequences of the Summer Learning Gap, *American Sociological Review, 72*(2), pp. 167-180. <http://dx.doi.org/10.1177/000312240707200202>.

Altun S., & Çolak, E. (2014) Learning theories. *Learning and teaching theories and approaches*, Seval Fer (Ed.), Anı Publications.

- Arbaugh, J.B. (2000). Virtual classroom etc. physical classroom: an exploratory study of class discussion patterns and student learning in an asynchronous internet-based MBA course. *Journal of Management Education*. 24 (2), 213-233.
- Aydın, E. (2020). Covid-19 döneminde eba tv üzerinden yapılan Türkçe derslerinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünya'da Eğitim*, 877-894. DOI: 10.37669/milliegitim.787592
- Aydın, E., & Erol, S. (2021). The Views of Turkish Language Teachers on Distance Education and Digital Literacy during Covid-19 Pandemic. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 9(1), 60-71. doi:http://dx.doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.9n.1p.60
- Baştürk, M. (2004). *Language acquisition theories and acquisition of Turkish as a mother tongue*. Pegem Academy.
- Brown, G., & Yule, G (1983). *Teaching the Spoken Language: An Approach Based on the Analysis of Conversational English*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bušelić, M. (2012) Distance Learning- Concepts and Contributions. *Oeconomica Jadertina*, 2 (1) 23-34.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Scientific research methods*. Pegem Academy.
- Charney, S. A., Camarata, S. M., & Chern, A. (2020). Potential Impact of the COVID-19 Pandemic on Communication and Language Skills in Children. *Otolaryngology–Head and Neck Surgery*. https://doi.org/10.1177/0194599820978247.
- Creswell, J. W. (2015). *Qualitative Inquiry and Research Design [Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni]* (M. Bütün & S. B. Demir Çev.). Siyasal publications.
- Dağtan, E. (2015). Teaching Speaking Skills. *Teaching Language*, N. Bekleyen (ed.). Pegem Academy.
- Direct Tecirli, N., Ucuz, G., & Ozel, F. (2020). Isolation, quarantine, social distancing and mental health. *The Bulletin of Legal Medicine*, 25 (Special Issue), 32-38. https://doi.org/10.17986/blm.2020.v25i.1412
- Doğan, Y. (2009). Activity suggestions for improving speaking skills. *Turkish Journal of Educational Sciences*, 7 (1), 185-204. Retrieved from https://dergipark.org.tr/pub/tebd/issue/26140/275307.
- Eygü, H., & Karaman, S. (2015). A Research on the Satisfaction Perceptions of Distance Education Students. *Kırıkkale University Journal of Social Sciences*, 3 (1), 36-59. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/kusbd/issue/19375/205547.
- Fauzi, I., & Khusuma, I. (2020). Teachers' Elementary School in Online Learning of COVID-19 Pandemic Condition. *Journal Iqra ': Kajian Ilmu Pendidikan*, 5 (1). 58-70. https://doi.org/10.25217/ji.v5i1.914.

- Febriani, S. R., Widayanti, R., Amrullah, M. A., & Mufidah, N. (2020). Arabic Learning for Elementary School during COVID-19 Emergency in Indonesia. *OKARA*, 14(1), 67–80. <https://doi.org/10.19105/ojbs.v14i1.3194>
- Göğüş, B. (1978). *Turkish and summer education in our secondary schools*. Gül Publishing House.
- Gündüz, O., & Şimşek, T. (2014). *Narration techniques 2: Practical speaking education*. Graphic designer.
- Güneş, F. (2007). *Turkish Teaching and Mental Constructing*. Nobel Publications.
- Hartshorn, K. J., & McMurry, B. L. (2020). The Effects of the COVID-19 Pandemic on ESL Learners and TESOL Practitioners in the United States. *International Journal of TESOL Studies*, 2 (2), 140+.
- Jiao, W. Y., Wang, L. N., Liu, J., Fang, S. F., Jiao, F. Y., Pettoello-Mantovani, M., & Somekh, E. (2020). Behavioral and Emotional Disorders in Children during the COVID-19 Epidemic. *The Journal of Pediatrics*, S002234762030336X. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2020.03.013>
- Julka-Anderson N. (2020) How COVID-19 Is Testing and Evolving Our Communication Skills. *J Med Imaging Radiat Sci*, 51 (4S), S11-S13. <https://doi.org/10.1016 / j.jmir.2020.06.008>. Epub 2020 Jun 25. PMID: 32709543; PMCID: PMC7316048.
- Kaplan, K. (2020). Koronavirüs salgınının eğitim fakültesi öğrencilerinin kelime hazinelerine yansımaları. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünya'da Eğitim*, 713-735. DOI: 10.37669/milliegitim.780847
- Keskin, M., & Özer Kaya, D. (2020). Evaluation of Students' Feedback on Web-Based Distance Education in the COVID-19 Process. *İzmir Kâtip Çelebi University Faculty of Health Sciences Journal* 5 (2): 59-67
- Keskinkılıç, F., & Karataş, S. (2020). Development of Open and Distance Learning in the world and Turkey, Karatas and Ebru Kılıç Lighter S. (ed). *Open and Distance Learning*. Pegem Academy.
- Kürtüncü, M., & Kurt, A. (2020). Problems of Nursing Students on Distance Education During the Covid-19 Pandemic, *Eurasian Journal of Researches in Social and Economics (EJRSE)*, 7 (5), 66-77
- Kurudayıoğlu, M. (2003). Speaking Education and Activities for Improving Speaking Skills. *TÜBAR-XIII*, 287-309.
- Lawhead, P. B., Alpert, E., Bland, C. G., Carswell, L., Cizmar, D., Deweitt, J., & Scott, K. (1997). The Web and distance learning: What is appropriate and what is not (Report of the ITICSE'97 working group on the Web and distance learning). *ACM SIGCUE Outlook*, 25 (4), 27-37.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. Sage.
- Motiwalla, L., & Tello, S. (2000). Distance Learning on the Internet: An Exploratory Study. *The Internet and Higher Education*. 2.253-264. [https://doi.org/10.1016 / S1096-7516 \(00\) 00026-9](https://doi.org/10.1016 / S1096-7516 (00) 00026-9).
- Orgiles, M., Morales, A., Delveccio, E., Mazzeschi, C., & Espada, J. P. (2020). Immediate psychological effects of the COVID-19 quarantine in youth from Italy and Spain. *PsyArXiv Preprints*. <https://doi.org/10.31234/osf.io/5bpfz>

Oymak, R. (2012). *Turkish education and teaching based on language production*. Umuttepe Publications.

Öz, F. (2011). *Applied Turkish teaching*. Anı publishing.

Özgül, E, Ceran, D, & Yıldız, D. (2020). Evaluation of Turkish Lessons Made with Distance Education According to Teachers' Views. *Journal of National Education, the outbreak in the Process of Education in the World and Turkey*, 395-412. DOI: 10.37669 / milliegitim.776137

Piaget, J. (1938). *Language and thinking in child*. (Trans. Sabri Esat Siyavuşgil) State Printing House.

Russell, T. (1999). The “No Significant Difference Phenomena” Website. Available online at <http://cuda.teleeducaion.nb.ca/nosignificantdifference>.

Senemoğlu, N. (2020). *From development, learning and teaching theory to practice*. Anı publications.

Tekinarslan, E. (2019). Open and Distance Learning Models, *Open and Distance Learning*, Erkan Tekinarslan, Melih Derya Güler (ed.) Pegem Academy.

Ünalın, Ş. (2007). *Verbal lecture*. Nobel Publishing House.

United Nations, (2020). *Policy Brief: The Impact of Covid-19 on children*. United Nations.

Verduin, J. R., & Clark, T. A. (1991). *Distance education: The foundations of effective practice*. Jossey-Bass.

Yalçın, A. (2002). *Turkish teaching methods, new approaches*. Akçağ publications.

Yesilyurt, E. (2021). Critical Discourse Analysis on the Effects of Covid 19 on the Future of Teaching Turkish as a Foreign Language. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 16(1), 78-98. DOI: 10.29329/epasr.2020.334.5